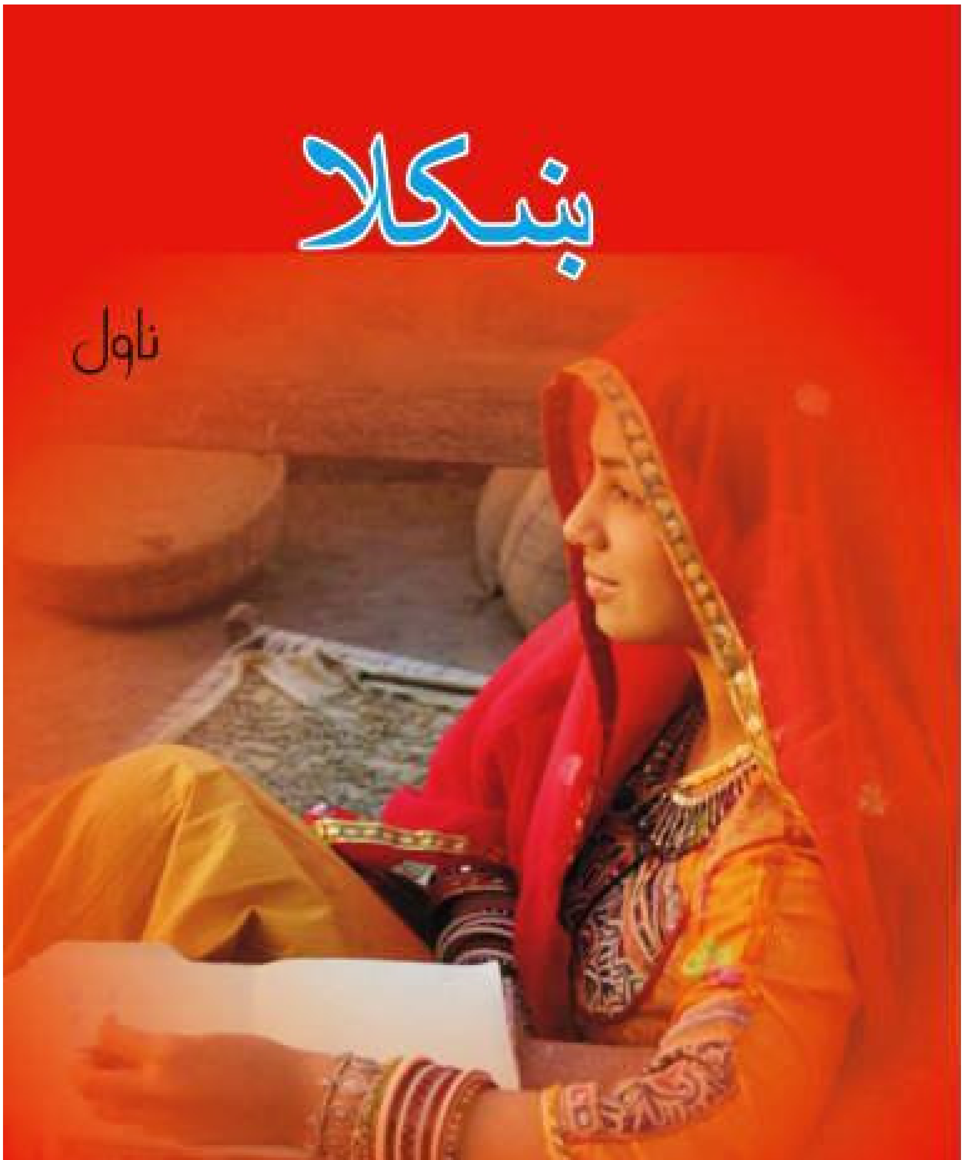
بنکلا
ناول
لیکوال: ګل رحمن رحماني

دکتاب پېژندنه

دکتاب نوم: ښکلا
لیکوال : ګل رحمن رحماني
خپرونکی: ګودر خپرندویه ټولنه
کمپوزګر: بختیار تلاش
ډېزاین: صادق الله صادق
چاپ شمېر: ۲۰۰۰
دخپرېدو کال: ۱۳۸۹ هجري لمریز
انترنیت خپروونکی: اجمل اکبري

ډالۍ

خپلې ګرانې مورته چې زموږ دکورنۍ خوښۍ پرې راغونډې دي اوله خدايه ورته له مانه اوږ دعمر غواړم.

دهلمند دارېږېدلې ښکلا

هلمنديووخت دپښتنوالې په ټولوځانګړتياوو ډک نوم وو اودنوم په اخيستوبه يې دهرچاپه زړه کې يوډول رعب اوعظمت په څپوشو هلمندښکلی وو، ښايسته وو ، دغيرتونواوننګونوکوروو، اودپښتنودسرشمله وه دهلمندپراخې ځمکې دګران هېواددطبيعي ښکلايومستندانځوروو خواوس هرڅه بل ډول وو زه په خپل دې ناول دغه ليکنه داسې مهال کوم چې همداوس هم په دغه سيمه کې دمشترک په نام عمليات په جوش سره روان دي بهرنيواوافغان ځواکونودمارجې دسمسورې سيمې دنيولولپاره دومره لوی فوځي عشرکړی چې ته به وايې دکوم هېواددنيولوهوډيې کړی لاهم دښکلاغوندې دګڼوهلمندی پېغلوکډې له دغه سيمې روانې دي خوپه کومه خوا؟ دچاکره ؟چېرته اودچالپاره ؟داهغې پوښتنې دي چې لايې هم زماسره ځواب نه شته اوپه دې ناول کې هم راسره راته پيدانه شوې په دغه سيمه چې اوس هم کوم ناورين روان دی نونړيوال څه چې په کابل کې زمونږ مشران هم نه دي ورباندې ډېرکم خلک به اوس په دې پوهېږي چې دادپښتنواوپښتون ولس په ضددچاپرېکړه وه اوڅومره پښتانه په کې په نورونومونوځپل شوي دي زه نه غواړم خپلې خبرې اوږدې کړم ځکه دهمدې لپاره مې دغه ناول ليکلی ديوريښتينی داستان دی اوديوې هلمندۍ نجلۍ ښکلاداستان بيانوي چې څنګه يې ژوندتالاترغه شواودچاايثاربېرته پخوانۍ خوښې ورته راستنه کړه ددغه داستان عجيبه پېښې دکابل له قمبرڅلورلارې څخه پېل شوي دي اوس هم په کې ګڼ هلمندي مهاجرمېشت دي اوهرچاته دسوال لاس اوږدوي وروسته يوه برخه دښکلاپه ليکنوکې راغلې ، په ښارکې ديوه کليوال ځوان هغه حالت انځورشوی چې کله هم له ښارسره جوړنه راځي نورې پېښې په لښکرګاه اوپېښورکې بيان شوې دي اوپه کابل کې پای ته رسېږي ښه خبره په کې داده چې ښکلاته يوبل سلطان اوسلطان ته يوه ښکلاپيداکېږي په دې هيله چې دغه داستان په مينه ولولی.اوبيايادونه وکړم چې دازمادويم ناول دی خوترلومړي ليکل شوي ناول وړاندې خپرېږي.
په پای کې له خپل ملګري فرهنګي اوفرهنګپال اودګودرخپرندويې ټولنې دمشرعزت الله ځواب ددغه کتاب دسمبالونکي اوخواږه دوست قاري صيب قدرت الله تائب نه په ځانګړي ډول مننه چې دغه ناول خپروي اوستاسې ترګوتويې دررسوي دګران ملګري اوژورنالست عزيزاتل نه مننه چې زماپه اړه يې يوڅه وليکل اودغه ناول په چاروکې يې مرسته وکړه ، دصفاراډيودپياوړي تخنيکر اوهڅاندزلمي بخيتارتلاش دې هم کودرودان وي چې دغه خورې ورې پاڼې يې په کم وخت کې کمپوزکړې دټولوښه غواړم خدای يې په ټولوچاروکې کامياب لري
ستاسې ټولودمينې پوروړی
ګل رحمن رحماني

۱۳۸۸\۱۲\۵کب
دصفاراډیودخپرونومدیریت
جلال ابادښار

یوڅه ددې داستان دلیکوال په اړه

دخیال اوتصور دماڼیو انځورګرشاعر ښاغلی ((ګل رحمان رحماني)) له نن څخه څلورویشت پسرلي وړاندې د وردګوولایت په چک ولسوالۍ کې داروابناد مولوي ((عبدالرازاق)) په دینداره او فاضله کورنۍ کې دې فاني نړۍ ته سترګې غړولې دي. دی لومړنۍ ذده کړې یې دچک ولسوالۍ پورې اړوند د حضرت((عمرفاروق په لیسه کې سرته رسولي او په همدې لېسې څخه په ښه درجه فارغ شوی.
اوس مهال ښاغلی ګل رحمان ((رحماني)) دننګرهار پوهنتون کې دپښتوادب دوروستي کال زده کړیال دی.دی لا داتم ټولګي زده کونکی وو چې دشعراو ادب ښاپیرۍ په خپله رنګینه غیږ کې راونغاړلو او دښکلاخالق وربادنې د دغه ستر نعمت لورېنه وکړه.ښاغلی ګل رحمان ((رحماني)) ددې تر څنګ چې ځوان، پیاوړی ،هڅاند اونازک خیاله شاعر اولیکوال دی یو زیرک اوخوش میذاجه ژورنالیست هم دی او په دغه ډګر کې یې کارونه دستایلووړدي.ښاغلي د چاپي رسنیو تر څنګ یوشمېر غږیزو رسنیو سره هم کار کړی چې اوس مهال د((صفا)) راډیو دخپرونو دمدیرپه توګه خپله دنده په مخ وړي.
دښکلا ناول دلیکوال څلورم چاپي اثر دی او دبندیوان ((ناول)) ،پرې شوي تاکونه ((لنډۍ کیسې)) اوتلپاتې درد ((هنري نثرونه)) یې دچاپ لارې څارې.
ښکلا ناول افغاني ټولنې ته داوسمهالوورپېښو کړاونو هبنداره ده او دغه انځور پکې لیکوال ډېر په مهارت انځور کړی.نو په دې هیله چې دغه په زړه پورې داستان ترپایه ولولئ او یو څه ادبي تنده موپرې خړوب شي.
په پای کې ددغې ټولګې دچاپ کېدو مبارکي هڅاند شاعر لیکوال او ژورنالېست ښاغلي ګل رحمان ((رحماني)) ته په علم او ادب کې دلاښوپنځونواوپرمختګونوهیله کوم .خدای (ج)دې وګړي چې دغه ناول دلوستونکو دخوښې وړوګرځي دپښتوادب په زولۍ کې دیوه غوره زیاتونه شي.په قلم اوعلم یې دې برکت وي له الله څخه ورته په راتلونکې کې دلا بریاوو او دلازیاتو خدمتونو حوصله غواړم
په درښت
عزیز((اتل))
جلال کوټ-صفاراډیو دفتر
۱۳\حوت\۱۳۸۸

د ابراهیم بن ادهم جومات ته به د لمانځه لپاره د ښار هغه عمر خوړلي کسان راتلل چې د ژوند اوږدې تجربې به یې پای ته رسولې وې، او اوس به یې د ژوند یوه زیاته برخه په راز او نیاز او یا هم د ځوانۍ په رنګینو ګناهونو د اوښکو تویولو لپاره ځانګړې وه ددغه بوډاګانو په زړونو کې د پښېمانیو او سلګیو را الوتی طوفان یوازې هغه چا ښه حس کولی شوای چې د ګناهونو ډکه ځواني ترې تللي وه او اوس لکه دمنې پاڼه هرې سیلۍ ورسره اخیستل ، ځېنې بیا داسې کسان وو چې د ابراهیم بن ادهم دسخاوت او قربانیو کیسې به یې اورېدلې وې هغوی به فکر کاوه چې ادهم صیب به ددغه جومات په کوم محراب کې ناست وي او دوی به یې ووینې خو داټول د بوداګانو اندونه دي، اروا پوهنه وایي چې په بوډاتوب کې انسان بېرته د ماشومتوب خواص غوره کوي د هغوی غوندې یې خفګان،خوښي او باور په وړو خبرو وي خو ددوی ترمنځ ګډ ټکی بیا هم سپېڅلتیا ده نوی ماشوم چې کله دخپلې مور په غېږ کې

نړۍ ته سترګې وغړوي د هغه تنکۍ ګلغوټۍ په څېر وي چې يو سهار واشي په بڼ کې خپلې وږمې او رنګونه خواره کړي او کوم نسيم يا سيلۍ يې لاهم له پاڼو سره لوبې نه وي کړې، بوډاګان که د راون پوهنې له نظره ماشومانو ته ورته کېږي نو بيا د هغوی په سپېڅلتيا اعتراف هم دهغوی حق دی په داسې عمر کې ديو بوډا سره تر ټولو وروستۍ سرمايه د هغه اوښکې وې چې هر چاته يې په مينه او عاجزۍ ډالۍ کوي.

د ابراهيم بن ادهم د جومات په غولي بيا نه يوازې دغه ډالۍ سهار او ماښام په تيارو کې وړاندې شوې بلکې ډېرو ماتو خوړلو ځوانانو هم په تيارو کې د سوڼ سوڼ اوازونه اوچت کړيدي ، د ځښتن په وړاندې يې ددې ډالۍ په وړاندې کولو کې ځان کم نه دی راوستی.

داجومات دومره عصري او ښکلی نه وو خو ښکلا يې په دې کې وه چې د ښار د شورماشور نه لرې ديوې کوچنۍ غونډۍ په لمن کې جوړ وو او لاره يې هم په ډېرو واټونو او کوڅو کې نه وه چې د لمونځ کوونکو لمونځ او عبادت ته دې د ريا ګوته ونيول شي د جومات دغولي په يوه برخه کې لاهم پوزې هوار وو د برق په ځای په کې تېلي څيراغونه او شمعې لګېدلې او دېوالونه يې د خټو وود چت لرګيو او د اوداسه ځايونه يې له واره سرې پوهول چې دا جومات د ښارله نوروکورونواوودانيونه څومره مشر دی همدغه ځانګړېتياوو جومات ته دا وياړ ورپه برخه کړی وو ،چې په ورننوتو به د هر چا له سره دنياوي خيالونه ووتل او په زړه کې به يې يو ډول تسکين او ارام لمن هواره کړه.

دا سې فکر به دې کاوه چې د اصحابو کرامو د وخت په کوم جومات کې په عبادت لګيايم په ذهن کې به ضرور ورته دد غه جومات د جوړونکو هغه انځورونه راتلل چې په ډېر وياړ سره د ښار په دغه څنډه کې د يوې شنې غونډې په لمن کې لګيا دي او جومات جوړوي ديوې دنګې منارې لپاره خټې پخوي او له ډېر زحمت وروسته يو داسې ښکلې او رنګه مناره ورجوړوي چې اوس هم د چا په وس کې نه شته او بيا يې ديو داسې چا نوم پرې ږدي چې بشريت يې لاهم د احسانونو پوروړی دی.

د جومات په غولي دهوارو شوو پوزو په مخ د مخکينيو کسانو د سجدو نښې شته دا پوزې د هغو د تندي او ګونډو خاپونه لا هم د يوه سپېڅلي امانت په توګه ساتي او ډېر ځله ورته د يو چا پام هلته اړوي چې پرې د سجدې لګولو وياړ ور په برخه شي شايد د هغوی د سلګو او دعاګانو ازانګې هم د جومات په کوم کونج کې خوندي وي خو له غوږونو يې به لا هم هغه پردې نه وي لرې شوې چې دغه سپېڅلو ازانګو د اورېدو مخه نيسي د جومات ملا امام ملاشمس الدين هم يو نېک انسان دی چې ددغه جومات د امامت لپاره مناسب څه چې هرچافکرکاوه چې خدای(ج) د دغه جومات د امامت لپاره پيدا کړی دی.

هغه په هر څه پوهېږي د ابراهيم بن ادهم دومره کيسې يې يادې دي چې په يوه کتاب کې به هم نه وي راغلې يا که وي هم نو څوک يې د ملا شمس الدين غوندې په ځانګړي طرز نه شي ويلی هغه د يوې

پېښې يا د پېغمبرانو د کيسو په بيان کې ددومره انځور ګرۍ او تمثيل نه کار اخلي چې د اوريدونکو خولې ورته له ډېرې حيرانۍ. وازې پاتې وي او په خيال کې هم د سحنې په يوه برخه کې روان وي.
له کلي نه د کابل ښار ته زموږ راکډه کېدل يوه ذره هم زما په طبعه نه وو خو پلار مې وېل چې په کلي کې مو ګوزاره نه کېږي زه هلته په دنده کې وم او زړه مې دلته راختلی وي ما په بار بار د هغه ددغه پرېکړې مخالفت کاوه زه نه پوهېږم چې ولې مې په زړه او په ذهن کې د کلي ښکلا دومره واکمنه وه چې زه يې آن د پلار د خبرو په مقابل کې ودرېدو ته هڅولم ما له غرونو، سيندونو او کروندو سره دومره پيوند اخيستی وو چې پوره څو کاله د خپل پلار ددغه ارادې په مخ کې خنډ شوم د هغه د ستړياوو او سرګردانيو ګناه مې په غاړه واخيسته په سر کې را باندې دا شکونه هم وو چې د خپل تره باز محمد کاکا له لور ښکلا سره مينه لرم او د هغه جادويي او غرنۍ ښکلا د پلار په وړاندې د ودرېدو ګناه ته مجبور کړی يم او په کلي کې د پاتې کېدو زولنې يې پښو ته را اچولې دي.
دهغوی دا شکونه هم بې ځايه نه وو زه په ښکلا له زړه نه مين وم هغه يوه داسې نجلۍ وه چې د يوه کليوال ښايست ټولې ځانګړتياوې اوصفتونه په کې راجمع وو او د لرغونو کيسو د ښکلو ښاپېريو څېره په کې تراشل شوې وه هغې هم زه خوښولم او دغه پېغام يې څو ځله د عقابې سترګو له بامه رارسولی وو خو موږ له ماشومتوبه سره نااشنا وو او يو بل ته ديو نا ويلي راز غوندې ښکارېدو موږ د هغوی د کورونيو تر منځ ان له هغه مهاله د تربګنت او دښمنۍ تور دېوالونه ولاړ وو او يو د بل سره مو خبرې نه کولې د هغوی ددروازې او کوڅې په مخ کې به له تېرېدو سره هم زما پلار غوږونه راباندې تاوول او په زوره به يې راته ويل
((وه ځونيمرګ شې تربوردې دی !))
زه د خپل پلار په دې کړو ان له هماغه مهاله حيران وم که زما بازمحمد کاکا يو ساده دکاندار وو خو پلار مې هوښيار انسان وو اويا د کليوالو په خبره پنتوني (پوهنتوني) وو هغه به چې په کابل کې هم زموږ کوم کليوال وليده نو ددې په ځای چې د کور حال احوال واخلي نو د کور پوښتنه به يې ورڅخه کوله چې سلطان خوبه د بازمحمد د زامنو سره کار نه لري؟
خو زه ښه نه پوهېدم چې زما د پلار مطلب څوک دي موږ ان د ماشومتوبه سره مرور وو او ددې مرورتوب سره سره ښکلا زما په زړه کې وه او په د يوه ښکلي انځور په څېر به مې په شپو شپوورسره خبرې کولې خو د پلار غوصې او د بازمحمد کاکا قهرجنو سترګو به دغه انځور پيکه کولو د اوړي دموسم په ماښامونو به چې هغوی په برنډه ناست وو نو ما به د بالاخانې د کړکۍ پرده کش کړه او له چولوبه مې غلي غلي د ښکلا دوی انګړ ته ورکتل ښکلا به د ورونو او مور په مخ کې ناسته وه او د مور پښې به يې چاپي کولې.

زموږ کور ته لار دهغوی په دروازه راتېرېدله یوه ورځ له ښوونځي په تفریح کې را وتښتېدم ګورم چې د باغچې په مخ کې ښکلا زما کوچنۍ خور درولې او هغه ورنه ځان خلاصوي ښکلا ورته وایي سلطان څنګه دی له ښوونځي څه وخت راځي؟

زما په راښکاره کېدو ښکلا په منډه کورته ننوته او خور مې حیرانه پاتې شوه لکه کومه لویه ګناه یې چې کړي وي مخکې له دې چې زه ورته څه ووایم په عاجزانه لهجه په خبرو شوه.

سلطان لالا په زوره یې درولې وم، غوږونه یې لاته تا و کلل.(کړل)

که څه هم زما په زړه کې د خوښیو طوفان را لوتی وو او د هغه څه په اړه پوهېدم چې له مودو مودو یې د شک او ګومان په تیارو کې ډوب کړی وم خو خورته مې یوه وړه څپېړه ورکړه او د کور په لور روان شوو خو زما په څېره کې د خوښۍ خورې څپې د پټېدو نه وې ممکن ښکلا به د دروازې له چولو هم څارلی وم او زما حالت به ورته څرګند شوي وي خو د تربګنت او دښمنۍ تور دېوالونه لا هم زموږ په وړاندې وو کور ته په رسېدو مخامخ د خپلې مور خواته ورغلم له ځک نه یې په کټوو کې شړومبې اړولې وې بې واره مې ترې وپوښتل.

مورې موږ ولې له ښکلا ....

د ښکلا کلمه مې ناڅاپه خولې ته راغله لږ تم شوم خو مور مې وار ړومبی کړ.

څنګه......څنکه؟

هسې ما ویل مور جانې موږ ولې د مشرکاکا سره دښمني لرو؟

په حوصله یې ځواب راکړ.

زویه ته دا راته ووایه چې هغه څومره ځمکه لري؟

ځواب مې ورکړ.

مورې د کلي نیمایي ځمکه دهغه ده خو دا په دې پورې څه اړه لري.

مور مې وخندل

زویه په دې کې د نیمایي نه زیاته زموږ وه خو خدای (ج) دې د بازمحمدي(کلیوالو مې کاکاته بازمحمدی ویل) ته ښه ورځ نه ورکوي پلار ته یې دې ویل چې تا ټول عمر په ښار کې په پنتون او وزیپو تېر کړی زه د پلار مشر زوی وم او د ځمکې د ساتلو او کرکیلې ټول کارونه زما په غاړه وو ستا په حق مې تا ته واده وکړ نور

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

نو د ځمکې حق نه لرې دموړپه خبرو مې بازمحمد کاکا ته په لومړي ځل زړه له غوصې او انتقامه وپړسېده خو د ښکلا مقام لاپه هغه ځای وو. تورې غټې سترګې، ګڼې زلفې او پیاوړي اندامونه یې لا هم زما لپاره د ستاینې وړ وو.

دژوندیوه زیاته برخه مې همداسې دیوې پټې مینې په خونداودردکې تېره کړه له دولسم ټولګي نه له فارغېدو سره سم مې پلار ښارته د ځان سره بوتلم دوه درې ځایه یې په کورسونو واچولم چې کانکور ته تیاري ونیسم پلار به مې له دفتر نه ووزګار شو نو د خپل دفتر په موټرکې به یې هرې خواته ګرځولم زه پوهېدم چې د هغې ټولې هڅې ددې لپاره دي چې ما له ښار سره عادت کړي او دکلي مینه او ښکلی انځور مې له ذهن نه ووځي او په ښار کې له ژوند سره اشنا شم د ښار په ځېنو پارکونو کې مې طبعه ولګېده کورس ته به مې د پلار په غوښتنه دریشي اغوسته او سم کابلی ښکارېدم.

یوه ورځ چې ماښام کوټې ته راغلو پلارمې وویل چې زه سهار وختي یوځل کلي ته ځم ته به په وخت کورسونو ته ځې او دلته به درته دفتر اشپز خدمت کوي او دفتر اوکورس ته به دې بیایي زه غواړم د مور او خورګانو احوال دې واخلم زما زړه هم غوښتل چې لاړ شم خو پلار مې راسره موافق نه وو ویل یې چې کورسونه دې ووایه که لاړشې غیرحاضرېږې.

سهار وختي چې راپاڅېدم نو د پلار ځای مې خالي وو، یوه شوم چې د کلي په لور تللی دی، دهغه په غیاب کې چېرته نه ګرځېدم په خالي وختو کې به تلوېزون او کمپیوټر ته ناست وم، اکثره وخت به مې فلمو نه او سریالونه کتل،چې ډېر ځله به ښکلو نیمه بربنډونجونو په کې نڅا کوله، خو ددې ننداري په لیدو به مې زر چینل بدل کړ او ذهن ته به مې یوه غرنۍ ښکلا ودرېده.

دنګه لوړه ونه،غټې تورې سترګې، مړاوي بانه او په کې پرته حیا چې لامې هم د ښار په نجونو او خپلو ټولګیوالو کې ونه لیده.

پلار مې ویل چې شپه تېروم او زر راځم، خو په دې کې ان دریمه شپه ووته، د پلار درک مې ونه لګېده ،د اشپز سره مې هم نه لګېده ګوډه ماته پښتو یې ویله چې زه به پرې نه پوهېدم.

یوه ورځ یې راته وویل:

اغا دې د دفتر ملازم جمروزی ام کې ځان کې بولی دی د هغه په خبره مې وخندل یوه شوم چې مطلب یې دا وو، چې پلار دې د دفتر ملازم جمروز هم له ځان سره بولی دی

څلورمه ورځ په کوټه کې تلویزون ته غزېدلی وم، په یوه خپرونه کې په کلو او اطرافو کې د روغتیایي وضعت په اړه ریپوټ وړاندې کېده، چې کورونه یې کټ مټ زمونږ د کلي غوندې وو،یو کلینیک یې ښوده چې ښځې ورته کلکې ولاړې وې دوه درې نجونې هلته ځانته ولاړې وې، او یو دبل سره یې خبرې کولې خو د کمرې نه یې مخونه پټ کړي وو ،دښکلا یادونه مې بیا په زړه راوورېدل،دخوبونو په څېر کلي ته ولاړم، بیا د تربګنۍ او دښمنیو تور دېوالونه زما په مخ کې ولاړوو.

ګورم چې ور خلاص شو يوې ورې لس کلنې نجلۍ رامنډې کړې او پر مايې منګولې ولګولې، په وېره راپاڅېدم ګورم چې نجلۍ زما خور رڼا ده، په حيرانۍ مې په غېږ کې ټينګه کړه، او په مخ مې څو دمينې ښېرې ورکړې، خو مخکې له دې چې څه ورته ووايم رڼا وار ړومبی کړ.
سلطان لالا راورسېدو ټول راغلو، ادې ام راغله دروازه مو بنده که، په دې کې مې پلار هم راننوت چې وينځلي لاسونه يې په لاس پاک وچول په خندا يې را غږ کړ:
بچيه ! اخېر مې کابلی کړې وا ه وا....په دريشۍ کې څومره ښه ښکارې.
دوا ړو دمه جوړه کړه، او بيا درې واړه له کوټې ووتو، په موټر کې کېناستو په کږو وږو کوڅو کې روان شوو له څه مزله وروسته مې پلار ديوه نسبتاً جوړ کور په دروازه کې هارنډ وواهه، چې ګورم دروازه خلاصه شوه، او کوچنی ورور مې بلال راښکاره شو، وړاندې ننوتو کتل مې چې درې نورې خورګانې او مور مې ديوه کوچني دهلېز دېوالونو ته پرېشانه ناست دي، ټولو ته په مينه ورغاړې وتم، او پلار مې په فاتحانه انداز د کلي نه د کډې رابارولو مخکې له مخکې د کور نيولو کيسه بيان کړه، او بيا مې يې د مور په اوږه لاس کېښود، ماته يې وکتل
دی مې څکه نه خبرولو ماويل چې هسې نه پرېنګ په ژړا شي.
په منډه زموږ د نوي کور په کوټو وګرځېدو درې څلور کوټې وړکی انګړ په کې ځاه او د انګورو دوه درې تاکونه وو، وړاندې جمروز هم لګيا وو په کوټو کې پرشونه غوړول، دمور مې چورت خراب وو، پوه شوم چې زما غوندې ددې هم له کلي زړه نه کېده،خو خورګانې مې له خوښې په جامو کې نه ځايدې.
مور ته مې زه هم خفه وم، او ځان مې د انګورو د تاک په سمولو بوخت کړی وو، چې په دې کې مې پلوشه خور څنګ ته راغله.
سلطان لالا ادې په غوا په پسې خفه ده، هغه مو د ښکلا دوی کره پرېښوده او موږته به يې هم مستې او تروې رالېږي .
دښکلا د نوم په اورېدو مې زړه ټکان وکړ،اوچت مې رنګ لړ بدل شو، لکه پلوشه چې هم راباندې پوهېدلي وي، را وړاندې شوه او په ټيټ غږ يې له خولې ووتل، ډېر يې در پسې ژړل خو..........
ددې سره يې دمور په خوا منډه کړه او زه هم شرمينده دانګوروترتاک لاندې پاتې شوم

*****

د يو کال په موده کې زموږ کورنۍ له ښار سره عادت شوه، کوچنی ورور مې بلال او څلور خورګانې مې پلار په ښوونځي کې اچولي وو، او زه هم په کانکور کې د کابل پوهنتون د ژبو ادبياتو پوهنځي ته د خپلې خوښې سره سم بريالی شوم ، او زده کړې مې پيل کړې خو لاهم د ښاري ژوند سره پوره جوړ نه وم، د خپلو ټولګيوالو نجونو په ليدو سره سره هماغه غرنۍ ښکلا زما خيال و ذهن کې خوره وه، او ياد به يې يو ډول نشه کړی وم، تر مړاو بڼو لاندې غټې اوله حيا ډکې سترګې او غښتلي اندامونه، اوپه وړاندې مې دکرکې اوترپګنت تور دېوالونه دښکلا له ياد سره ملګري وو.

پلار مې داسې مصروف کړی وم چې کلي ته د تلو خيال هم راسره نه وو ، کله به مې چې پلار ته خبره ور ياده کړه چې کلي ته مې زړه شوی او پتنګ يم نو غوصه به شو.
بچيه کلی اوس د تربورانو ځاله ده، تربور د لستوڼي مار دی د مارانو له ځالې دې چې څومره وس وي لرې ګرځه، په دې وخت کې به د پلوشې پر شونډو غلې غوندې موسکا خپره وه، او کله به يې د لاس په ورغوي په پيکه ډول رنګ د ښکلانامه ليکلې وه،ما څو ځلې په هغې لاس اوچت کړدو هلوګوابن مې ورته وکړخو ، هر ځل به يې د پلار د خبرولو ګوابن راته کاوه، چې زه هم ترې وېرېدلم.
يوه ورځ په ټولګي ناست وو چې د فلسفې استاد ټولګي ته راننوت، هغه که څه هم په موږ رسمي ساعت نه درلود ، خو کله کله به راغی او زموږ د ټولګيوالو سره به يې اوږده بحثونه کول، هغه بوډا وو ، لويه سپينه ږيره، اوږدې څڼې او وچه کلکه څېره يې لرله، چې د فلسفې په برخه کې يې په کوم بهرنې هېواد کې زده کړه کړې وه
خو نجونو د رحمان بابا نوم پرې ايښې وو ، يوه ورځ د يوې د خولې نه ناڅاپي هغه ته همدغه درحمان بابا کلمه ووته استادورته څه ونه ويل خو خپلې يوې بلې ملګرې دومره سپکه کړه چې بيا يې کله هم دانوم ورته وانه خيست.
ورته يې وويل له خدای مې ځار کړې، ته اوس دا چرسي د رحمان بابا سره برابروې، رحمان بابا خو صوفي او عارف انسان تېر شوی، خو خدای خبر چې پوهاند صيب به په بهر کې د تحصيل په مهال څه لوبې کړې وي،د اوږدې سپينې څڼې او ږيره خو يې اوس اوس پرېښې
دفلسفې استاد چې راننوت، زه د رابندر رانات ټاګور د ګيتا انجلي په مطالعه بوخت وم، او د بنګال شنو ځنګلونو او سمسورو ساحلونو ته تللی وم، چې ټاګور صيب په کې خپل تل پاتي سرودونه ويلي وو ، استاد ټولو ته د ارام کېناستلوا شاره وکړه، او بيا يې په دواړو لاسونو خپلې متې ونيولې، د ټولګي په مخ کې په قدم وهلو لګيا شو ، کله به يې د کړکۍ خواته او کله به يې د هغو نجونو خواته کتل چې د ټولګي په کونج کې په خبرو لګيا وې، او قلمونه يې خوځول.
له يوې شېبې چوپتيا وروسته استاد د خپل لاسي بيک نه يو کتاب را وويست، او بيا يې زما خواته وکتل،
سلطانه پاڅه:
کتاب مې بند کړاو په وارخطايي پاڅېدم، بې له څه مقدمې يې پوښتنه رانه وکړه.
سلطانه ښکلا پېژنې؟
زړه مې ټکان وخوړ، قلم مې له ګوتو په مېز ولوېده، اوف خدايه ! دا بلا هم راباندې خبر دی......
په ذهني کشمکش کې اخته وم ګوتې مې رېږدېدلې، ټولو سترګې په ما کې ګنډلې وې، او زما لړزانده څېره يې څارله.
دلينا په نوم يوې ټولګيوالې زما له شاتني قطاره راغږ کړ.

استاده ښه پوهیږي، خو له بده مرغه دبیان لپاره د نوو الفاظو له قحطۍ سره مخ دی، که لږ وخت ورکړې ځواب وایي، دهغه هسې هم دغه کلاسیک تعریفونه نه خوښیږي
ټولو وخندل زه بیا هم په خیالونو کې ډېر لرې تللی وم، دیوې غرنۍ ښکلا په ننداره بوخت وم.
تر مړاوو ښو لاندې له حیا ډکې تورې سترګې او غښتلي اندامونه او تر منیځ یې ولاړ د تربګنۍ اودښمنۍ تور دېوالونه.....
استاد چې زما ځواب ته منتظر وو، زما په اضطراب او پرېشانۍ پوه شو، یو قدم وړاندې راغې یا په بل عبارت ښکلا څه ته وایي؟
دا ځل مې زر ځواب ورکړ:
ښکلا د خدای تعالی په مخلوقاتو کې یو لړ هغه ځانګړتیاوې دي، چې موږ یې په لیدو دخوښې احساس کوو، او روحي تسکین مو پرې حاصلیږي، دغه ځانګړتیاوې کوم ځانګړې قوانین نه لري،بلکې دا پرېکړه زموږ په واک کې ده، چې د ې تعریف او بیان ته څه ډول جامې وراغوندو واه واه ډېر اعلی.
استاد لاسونه وپړکول بې له دې چې زما سم او ناسم معلوم کړي، لینا ته یې ګوته ونیوه، ته پاڅه د سلطان په خبرو کې څه زیاتوې یا کموې اوس دې د تبصرې وخت دی
لینا پاڅېده نرۍ سپینې ګوتې یې پر مخ او شونډو تېرې کړې او له یو عالم اداګانو سره په خبرو شوه استاده همدغه پوښتنه ځواب کړم ؟
هو په دې اړه خپل نظر ورکړه چې په اصطلاح ښځې ښکلا څه ته وایي.
استاذه ښکلا خو زما د تره لور ده چې په نهم ټولګي کې درې ځلې ناکامه شوه اوس نو په کور کې د تورو دېوالونو شاته ناسته ده، ټولو په کړس کړس وخندل استاد به هم د معمول خلاف له خندا نه په ملا کوږ شو خو زه یو ځل بیا کلې ته تللی وم،
تر مړاوو ښولاندې غټې او له حیا ډکې سترګې ، دغر نۍ ښکلا غښتلي اندامونه مې سترګوته ودرېدل چې لایې هم په وړاندې د تربګنۍ او دښمنۍ تور دېوالونه ولاړ وو.
خو لینا دا ځل جدي شوه او خبروته یې دوام ورکړ:
استاده ! ښکلا د ژوند د تکمیل د فرشتې نوم دی، اویا هغه زرین تاج دی، چې د چا په سرکېښودل شو ، نو په هره خاوره او دنړۍ په هر هېواد یې باج چلیږي، ښکلا هغه نابللې مېلمنه ده، چې په هره مېلمستیا او محفل کې یې قدر کېږي، خدای (ج) چې په خپل عظمت دا نړۍ پیدا کړه، او په هر څه کې یې د ښکلا د رنګ او بوی سره زرغونه کړه ، هېڅوک دا حکم نه شي کولی چې په دې او یا هغه شي کې ښکلا نشته زه له ښکلا نه منکر ړوند اویا که لږ ورتېره شم کافر ګڼم، ځکه چې ښکلا په هر څه کې شته، خو توپیر زموږ په سترګو کې دی، ځکه نو دښکلا پېژندنې پوهان په دې نظر دي، چې ښکلا د نظر تابع ده، په یوه ګلدان کې که د چا سور رنګ خوښیږي نو دبل چا به خوښ نه وي، ژیړ یا سپین رنګه ګل به

خوښوي، ممکن زه په دې ټولګي کې د ډېرو ښاغلو خوښه يم، خو ځېنو ته به بدرنګه ښکارم، ددې نه معلومېږي چې زموږ نظر د ښکلا تابع دی،او ښکلا کله هم زموږ د نظر تابعداره نه ده.
په ټولګي کې بيا د خنداګانو اوازونه پورته شوه لينا په کېناستو کې بيا يوه خبره وکړه.
البته ذوق په کې ډېر مهم دی متاسفانه ډېر ښاغلي د ذوق د معيار نه محروم دي، نو ځکه يې زه په ښکلا پېژندنه کې ډېر پياوړي نه ګڼم.
استاد لاسونه وپړکول.
او لينا ته يې په خندا وروکتل
شاباس وروستې خبره دې ډېره په زړه پورې ده.
خبره داده چې زموږ د هېواد په پوهنتونونو کې بيوټې سبجيکټ (دښکلامضمون) ته خاصه توجو نه ده شوې، خو په امريکايي او اروپايي يونورسټيو (پوهنتونونو) کې ورته خاصه پاملرنه کېږي، ځکه چې دا دانسانانو له ژوند سره د سايکولوجي(اروا پوهنې)په څېر تړلې ده او ډېر محصلين په کې تخصص اخلي،نو ډېر کسان بيا ښکلا ممکن يوازې د انسان د ظاهري بڼې زړه راښکونتيا او ښايست ته وايي، لکه څنګه چې هر کال د نړيوالو له خوا دنړۍ په نجونو کې د هغې ظاهري صورت ته په پام سره د ښکلا مالکه ټاکل کېږي دا هم درسته ده، اما ددې نه هم سترګې نه شو پټولی، چې د هېوادونو پولې او ټولنيز معيارونو ښکلاته بدلون ورکولی شي، زه چې په امريکا کې اوسېدم ښکلې نجلۍ هغه وه، چې ډېر ملګري، طلايي زلفې، شنې سترګې او بې پردې جامې به يې لرلې، خو دلته په افغانستان کې بيا هر څه ددې برعکس دي، نو يو انسان ته ښايي چې معنوي او ظاهري ښکلا دواړه ولري، زه فکر کوم چې دغه دواړه ښکلا ګانې په ګډه يو دبل تکميلوونکې او د ښکلا د يوې سترې هستۍ انځورونکې دي، ظاهري ښکلا فطري اړخ لري، او دښکلا د خالق ورکړه ده، خو په معنوي ښکلا چې په وجود کې باطني اړخ لري،دانسان په لاس کې ده چې فصل يې دهغه د زيار او هڅو له سمندره خړوبيږي، او د حاصل مرحلې ته رسي.
استاد خبرې بس کړې او شا ته يې اشاره وکړه، چې پاڅه ورو مې کتل ګورم چې نيلوفر ګوته اوچته کړې پاڅېده او خبرې يې په حيا ناکه لهجه پيل کړې
استاده پښتانه ولې وايي چې
دا خپل ښايست راته بلا شو
چې چېرته ځمه هلته بل شي سره اورونه
نيلوفر کيناسته او استاد خبرې وغځولې
لورکۍ خبره داده چې زموږ په ټولنه کې ډېرې نيمګړتياوې شته، دلته ټولنيز اداب نه مراعت کيږي، لا د افهام او تفهيم فضا نه ده غوړېدلې، ستا ټپه اصلاً ديوه ښکلې يا په بله اصطلا ح د ښکلا د څښتن شکايت دی، چې مطلب مې انسان دی، هغه ګوري چې د هر چاله خوا ځوريږي شپيلي پسي وهل

کېږي، او د هغه چا چې ښکلا نه پرې لورېږي، ډول ډول خبرې پسې کوي نو ځکه هغه د بدرنګۍ ارمان کوي، چې ای کاش خدای ج بیخي ښکلې پیدا کړې نه وی
استاد لا خبرې کولې چې د کره کتنې استاد ور ټک ټک کړ، او د خبرو موضوع واوښته، خو ددې ټول بحث په جریان کې د ښکلا د لفظ هر تکرار په ما خولې راماتې کړې وې او په زړه کې مې د درد څپې په خوربدو وې.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

زه په زړه کې همدغه دردونو خوړلم ، کله به په ویښه هم د کلي کوڅو او کروندو ته تللی وم، او د یو چا لپاره به مې د باز محمد کاکا لاسونه ښکلول، تر مړاوو بڼو لاندې به د تورو حیاناکو سترګو په ننداره بوخت وم خو د تربګنۍ او دښمنۍ تور د بوالونه به مې مخ ته ودرېدل
مور او پلار به مې چې ماذیګر د کور په انګړ کې سره کېناستل نو زما په اړه به یې خبرې کولې، پلار به مې مور ته ویل
خدای ج خبر چې دا الک به کله د ښار رنګ اخلي،هروخت یې د ټوغکي وهلي چرګ په څېر په ویښه سترګې پټې وي
زه نه پوهېږم چې ده هلته څه لیدلي، دلته په ښار کې مې ورته هر څه برابر کړي، چې څه وو ایي ورته حاضر وي، اخر دا نجونې(خورګانې)مې هم په کلي کې رالویې شوې خو ته ګوره چې راغلې بیا یې ولاکه د کلي نوم هم اخستی وي.
ددې خبرو په مهال به ډېر ځله ما یوازې کتاب مخې ته کتاب نیولی وو ، خو زړه او حواس به مې دواړه د مور او پلار خبرو ته څک وو.
د پلوشې به چې ماته پام شو ، نو د یو شرارتي موسکا سره به یې یوازې سترګې کش غوندې کړې، او ما ته به یې په مانا داره نظر وکتل.
زه پوهېدم چې پلوشه په هرڅه خبره ده، ممکن هغه مهال چې په کلي کې اوسېدو ، خپله ښکلا څه ورته ویلي وي، ځکه د هغوی تر مینځ به دتربګنیو او دښمنۍ سره سره زموږ په ګډه باغچه او د چینې په غاړه خبرې تبادله کېدلې، خو د مشر ورور په توګه په هغې دومره ګران وم، چې دا هر څه یې د راز په ډول ساتل زه خپله هم ځېنو هغو بدلونونو ته حیران وم، چې په ځان کې مې حس کول او په ښار کې د استوګنې وروسته راته پیدا شوي وو ، تل په یوازېتوب کې خوښ وم، او په ځوانه ځوانۍ کې دلویانو غوندې عادتونه راکې پیدا شوي وو ، هر څه ته مې له پخوانه په ځیر ځیر کتل، خو په هر څه مې دومره زر باور هم نه کاوه.

کله به لرغونې کیسې رایادې شوې، چې ما په کلي کې لوستې وې او څه مې سپین سرې انا راته کړې وې، په هغه کیسو کې به مینان اکثره وخت غرونو او ځنګلونو ته تلل اویاتبنتبېدل ، او هلته به په ریاضت،راز او نیاز بوخت وو ، کله به مې فکر کاوه چې د زړه له تله مین یم او له زړه مې کله هم غرنۍ ښکلا نه وځي
زه پوهېدم چې د ښار نه وړاندې هلته په یوه سمسورکلي کې چې د یوه بهاند سیند په غاړه اباد وو تر مړاوو ښو لاندې تورې غتې او له حیا ډکې سترګې د خپل تربور لار څاري، خو ددغه څار په مقابل کې د تربګنۍ او د ښمنۍ تور د بوالونه ولاړ دي،ما به لیدل چې ښکلا ما هم نه شي هېرولی، هغه به هر سهار او ماښام د بالاخانې بام ته خیژي او کلي ته به له ښاره راغلی سرک څاري
کله به دا وېره هم راسره وه، چې هغې به په ما باور له لاسه ورکړی وي، فکر به کوي چې زه د ښار په نجونو کې ورک شوی یم، همدغو اندېښنو زه د یوازېتوب په ناروغۍ اخته کړم،نور چې د مور او پلار له پرلپسې پوښتنو ګروېږنو په تنګ شوم، یوه ورځ مازدیګر مهال همداسې له کوره ووتم د ښار په وړاندې څنډه کې مې په یوه لوړه غونډۍ سترګې ولګېدې چې څو شنې ونې او اوسپنیزې پایې پرې ولاړې وې،یو چیپټر او د څو کلاسیکو شاعرانو دیوانونه مې راسره واخیستل چې یو د رحمان بابا او بل د حمید مومند وو ، له ځان سره مې یوړل ما ته د ښکلا یاد او یوازیتوب دا فایده وکړه، چې مطالعې او درس ویلو ته یې مجبور کړم،ډېر وخت به مې د حمید مومند تلپاتې شعرونه ویل،او د ژوند انځورونه مې په کې موندل د هغې ښکلا په اړه مې فکر کاوه، چې دحمید مومند صیب غوندې عظیم شاعریې د داسې دردونکو خومینه ناکوشعرونوپنځولو ته مجبور کړی وو.
حمید بابا راته د شاتو دهغه مچۍ په څېر ښکارېده، چې د ګلونو زړه ته ورننوزي، له هغه نه رنګارنګ شیره راټولوي او بیا ورنه شات جوړوي، دهغه په تلپاتي شعرونوکې دمینې داسې خواږه انځورونه او خواږه دردونه د وږمې په څېر نغښتي وو.درد ېدلوزړوته په اسانۍ سره ننوتل.
غونډۍ ته په رسېدو مې د یو ه ختیین جومات په رنګه مناره سترګې ولګېدې، چې په خپل لرغونتوب سره سره په ویاړاورعب سره ولاړه وه ،او توتکیو ورنه طوافونه کول دا همدغه د ابراهیم بن ادهم جومات وو، چې په لیدو یې له واره د خپل کلي لرغونې او زړو جومات را په یاد شو، چې په ماشومتوب کې به مې د ملا بهادر نه په کې د الفبا سپاره لوستله، د کلي ټول ماشومان به راسره په یوه قطار کې ناست وو، هاخوا به دنجونو په قطار کې ښکلا هم د سبق په ویلو ټالونه خو ترمینځ مو هلته هم د تربګنۍ او دښمنۍ تور د بوالونه ولاړ وو.
د ابراهیم بن ادهم په جومات کې مې زړه ایله یو څه تسکین پیدا کړ، په کتابونو او ذکر، فکر کې مې پنا ه واخیسته، ما د ابراهیم بن ادهم په اړه ډېرې کیسې اورېدلې وې، په ذهن کې مې د هغه یو ډول څېره انځور کړه، او په یوازې و غځېدم.

شېبه پس په کلي کې وم، د غرمې لس بجې وې، په کلي او کرونده کې مړاوې وږمه چلېده، د شولو په فصلونو کې د چنګښو منظم اوربدل کېده، له باغونو او باغچو د مرغانو اوازونه راوتلل، د غنمو د رسیدلي فصل د یوه پټي په پوله ناست وم،وږي مې شکول او ځان مې ورسره بوخت کړی وو، د ښکلا دوی باغچې ته مې کتل، چې د نجونو او ماشومانوشو په کې شور وو، ګورم چې بازمحمد اکا زما خواته راروان دی، ما غوښتل لاره ورنه چپه کړم، خو د هغه په شونډو د معمول خلاف موسکا خوره وه او ما ته یې کتل، په رارسېدو یې غېږه راته خلاصه کړه.

واه واه سترګې مو روښانه.

سلطان وراره مې راغی، ایله په ایله چې د مودو وروسته دریاد شوم.

په غېږه کې یې ټینګ کړم، خو زما خوله له حیرانۍ وازه پاتې وه، بازمحمد کاکا او په کې د داسې بدلون راتلون، حیران وم

دواړه په مینه د هغوی کور ته لاړو، زړه مې له خوښې باغ،باغ وو، په انګورو کې د ونې سیوري ته کېناستو، ګورم چې ښکلا مو مخې ته چای کېښود، او د لومړي ځل لپاره یې د سترې مشي لاس راکړ، تر مړاوو ښو لاندې توري غټې او له حیا ډ کې سترګې، او غښتلي اندامونه، چې ترمینځ مو نن د کرکې او تربګنۍ د ټوالونه نړېدلي وو،

خو ای کاش !

دابیاهم دیوه ناکام مین خیال وو

په حقیقت کې هېڅ نه وو

چا مې په تندي لاس راکېښود او زما د پلار په څېر یې په مهربانه لهجه وویل:

پاڅه شاباس اودس تازه کړه، له خېره د جمعې وخت دی.

پاڅېدم د یو ې سپېڅلي قوارې او نوراني مخ خاوند مې مخې ته ناست وو،او د حمید مومند د دیوان پاڼې یې اړولې، په ټول جومات کې چوپتیا خوره وه، په شلګونو بوډاګان او د پاخه عمر خاوندان په ذکر بوخت وو، همدغه کس چې زه یې پاڅولم د جومات ملا امام ملا شمس الدین وو،په لومړي ځل وپوهېدم چې یوه اومهربانه انسان دی په څېره کې یې نوراني وړانګې حس کېدلې ، په پوهنتونونو کې یې هم د زده کړې مخالفت نه کاوه، ویل یې چې په یوه کورس کې انګلسي او کمپیوټر زده کوي، او خپله هم یو وخت د پوهنتون محصل وو، چې بیا یې د شرعیاتو پوهنځی د کورنیو ستونزو په سبب په دوهم ټولګي کې پرېښود.

ملاشمس الدین د رحمان بابا اکثره شعرونه په یادو یاد کړي وو، او زما د ورتګ سره به یې د حمید مومند شعرونه لوستل، او داسې ارام به ورته ناست وو، لکه کوم مقدس کتاب چې مطالعه کوي، ځینې د خوښې بیتونه به یې په کتابچه کې لیکل، او کله کله خو به یې ورباندې تبصره کوله، یوه ورځ یې د مازدیګر له لمانځه وروسته راته وویل:

سلطانه ! مورې ته يې په ښوونځي کې ويلي وو، چې عبدالحميد صيب ته موشګاف هم وايي، چې د وېښته سوري کوونکې مانا لري.خو زه اوس پوه شوم چې هغه ته ددغه لقب ورکړه څومره په ځای ده، زه پخوا يوازې د عبدالرحمان بابا سره بلد وم، اوس فکر کوم چې عبدالحميد صيب هم يوه بله ستره هستي ده.
ته دې ته ګوره

دا زما له غمه شين زړه په کې خيال د يار د شـــونډو
هسې رنګ زېب او زينت کا لکه مې په شنه پياله کې

د ملا شمس الدين له خولې ددې بيت اورېدل، او انتخاب زما لپاره يو لوی افتخار وو، خو وروسته پوه شوم چې د هغې په زړه کې داسې څه نه شته، يوازې په شعر کې کارېدلې او نادره تنبيه او ژوره نازکخيالي يې مطلب ده.
دهغه سره له څه وخت تېرولو وروسته پوه شوم، چې د شعر دوزن،قافيې، معاني او ادبي فونونو په اړه پوره معلومات لري او فکر يې يوازې په ديني کتابونو کې نه دی محدود کړی.
هغه د خپلې ټولنيزې پوهې اوغوره اخلاقو په سبب د تېرو لسو کالو په سبب د جومات ملا وو، د کوځې يوه شتمن کور پيسې ورکولې چې دهغه په معاش کې حسابېدې ، بله مهمه لا دا چې واده يې هم په مينتوب کړی وو.
د ابراهيم بن ادهم په جومات کې له وخت تېرېدو ، او د ملاشمس الدين سره له بحث او مجلسونو مې دومره ګټه واخيسته، چې ډېرې اندېښنې مې له ذهن ووتې، له ژورې مطالعې سره روږدی شوم،په ټولګي کې د نجونو نازدانه کتو،اداګانواو خبرو دومره اثر رانه اندې نه کاوه، او د ډېرې په څېر وچ کلک وم.
خو ديوې غرنۍ ښکلا انځور، تر مړاوو ښو لاندې تورې غتې له حياډ کې سترګې،غښتلي اندامونه او دتربګنۍ او دښمنۍ تور دېوالونه لا هم له ځای وو.
يو مازديګر چې په جومات کې ناست وم، خبرشوم چې ملا شمس الدين د دوو درېوو ورځو لپاره کلي ته د خپلو دوستانو ليدو ته تللی وو، هغه ماته ويلي وو چې اصلاً دکلي سړی دی، خو وروسته ښار ته راغلی، په زړه کې مې وويل چې څومره بختور دی،چې کلي ته د تلو اجازه خو لري، هلته به هر څه ګوري.
زماسره همداويره وه چې پلار به مې لا اوس دا هم وايي چې هلته پنتوني (پوهنتوني)هلکانو ته خطر دی، څوک ورته په ښه نظر نه ګوري

نن ماښام وختي له جوماته ووتم، کتابونه مې په څمکه کېښودل او د بوټونو په پښو کولو لګيا شوم، ګورم چې د جومات درو ته يوه ښځه چې کوچياني جامې يې په تن دي،له يوې وړې څلور کلنې نجلۍ سره ناسته ده، وړه ماشومه په خاورو کې خلې وهي او ښځه د جومانه راوتونکو لمونځ کوونکو ته له هيلې او سواله ډکې سترګې غړوي، د ښځې په ليدو مې زړه ټکان وخوړ، په سترګو کې يې په سلګونو هيلې په څپو وې او يو ډول زړه راښکونتيا په کې موجوده ده

د ابراهيم بن ادهم د جومات مخې ته کله هم د ښار د نورو جوماتونو غوندې سوالګر نه راټولېدل، ددغه ښځې راتګ هم دمعمول خلاف وو، خو ما چې کوم سوالګر ليدلي وو له هغې سره يې فرق لرلو، بله دا چې د کليوالو او کوچياني جامو نه راته کومه کليواله ښکارېده ، او له واره پرې پوه شوم چې سوالګرۍ ته يې نوې مخه کړې، او د ښار د ماهرو سوالګرو غوندې نه ده

زما د ودرېدو په مهال هغه خپلې سترګې د حميد مومند په ديوان ګنډلې وې،او په ځير ځير يې د يو خريدار په سترګه ورته کتل، له جېبه مې يو شلګون راويوست،خو وروسته زړه نا زړه شوم په دې نه چې په پيسو مې زړه نه کېده، په دې چې د هغې په مخکې نه د پيسو کوم نوټ وو، او نه يې په ژبه له مانه سوال کړی وو، له دې وېرې چې هسې نه څه راته ووايي،غلی ورنه تېر شوم ، د هغې له معصومې څېرې او اشنا سترګو پوره اغېزمن وم، او تر کوره مې په خيال کې ګرځېدې، کله به مې ځان په دې ملامتوه چې ولې مې پوښتنه ورنه ونه کړه؟

ولې مې ورته ونه ويل؟

چې څه مجبوريت لرې؟

او دا ماشومه درسره څوک ده؟

له کوم کلي راغلې يې ؟

ماته د هغې له سترګو معلومه شوه چې سوالګره نه ده، بس دا زماا شتباه وه چې بې جرئته او بې زړه شوم، هغه يو کليواله وه ديوې کليوالې په ژبه د يوه ښاري په څای يو کليوال ښه پوهيږي، زه په خپلو کليوالي جامو کې اشنا او کليوال ښکارېدم نو ځکه يې په لېوالتيا لومړی په ما او بيا زما په کتابونو سترګې خښې کړې وې.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

پلارمي د کوټې په غولي زما له خورګانو سره د سطرنج په لوبه بوخت وو د ټوکو او خنداګانو اوازونه يې ان په انګړ کې اورېدل کېدل مور مې کړکۍ ته نزدې قران شريف په داسې اواز تلاوت کاوه چې يو ازې د شاتودمچۍ غوندې بنګاری يې اورېدل کېده پلوشي څو ځله پرله پسې زما پلارجان ته ماتې ورکړه او ټولو ورپورې وخندل په وروستي ميدان کې يې پلوشې ته په سر يوه سپکه څپېړه ورکړه او په خندا شا په تخته وغځېد .

زما په ليدو په ځای کې لږ راسم شو

سلطانه څنګه يې کلی دې ياد پرې او که نه؟

زړه مې ټکان وخوړ په زړه کې راته لږ څه شک پيدا شو چې هسې نه..............

خو بيامې ځانته په خپله ډاډ ورکړد پلار به مې چې طبعه جوړه وه نو بيا به مو ټوله شپه ورنه خوب نشو کولی ټوکې ټکالې او خبرې به موکولې

زماخواته يې وکتل زياته يې کړه

بچيه کليوال خلک به کله هم له وخت سره روان نه کړې زه په ماشومتوب کې تا غوندې په کلي مين وم خو وروسته وپوهېدم چې هغوی له وخت سره حرکت نه کوي او انسان بايد شېبه په شېبه خپل ژوند ته بدلون ورکړي د وخت له کاروان سره حرکت د هوښيارو انسانانو ځانګړتيا ده خو کليوال د خپلو ټولو خوبيو سره سره دغه نيمګړتيا لري ددې په ځای چې له دغه کاروان سره روان شي تربګنۍ او دښمنۍ کوي د پولې او پټي په سر خپل دوستان خفه کوي حتی وژني يې...

د پلارخبرو يو ځل بيا کلي ته بوتلم او په ناسته ټال وزنګولم .ترمړاو بڼو لاندې تورې غټې حياناکې سترګې او غښتلي اندامونه او ترمينځ د تربګنۍ او دښمني ولاړ تور ديوالونه.

پلار مې چې زه چورتي وليدم په خنداشو فکر يې کاوه چې نصيحت به يې زما سترګې غړولې وي.

بچيه ژوند د بزکشۍ لوبه ده دلته به د خپل هدف سرلکی اوچتوې او منزل ته به ځان رسوې دلته که پاتې شوې بيانه يو ازې چې ناکام بلل کېږې بلکې د خلکو پيغورونه دې هم انتظاردي بيا يې د تلوېزون بټن ته زور ورکړتلويزون روښانه شو او د کابل پوهنتون منظره په کومه علمي خپرونه کې راڅرګنده شوه د ناجو او صبر ترونو لاندې نجونې او هلکان چې فيشني او نورې حيرانونکې جامې يې اغوستې وې ګرځېدلې د نجونو په لاسو کې دلاسي بيکونو سره سره يوه يوه کتابچه ياکتاب هم په لاس کې وه او دومره سينګار يې کړی وو چې ته به وايې په کوم واده کې يې برخه اخستې ده

د پلار له ګوتو مې له ډېرې حيرانۍ دتلويزون ريموډ ولوېد

په تعجب يې زياته کړه واه واه داد کابل پوهنتون دی که د نبراسکا بيايې ماته وکتل

زویه وړاند ي مې د بزکشۍ خبره مي درته کوله ګوره ته خو هم د همدغه پوهنتون محصل یې پام چې په دغه لوبه کې زړه ونه بایلې او په کوم رنګین جال کې ښکېل نه شې ماته پښتون (پوهنتون)معلوم دی پوه هلکان هر وخت د نجونو د توجه وړوي په یوه او بله لاره د هغه د موقف د ټینګولو په هڅه کې وي خوډېر هوښیار اوسه په دې وخت کې مې مور قران شریف کت کړ لنډه دعا یې یې وکړه خو پلار مې پرې غږ کړ دعا ګاني ځان ته مه کوه کله کله مورږ ګناګاران هم په کې یادوه خپله خواسې ام(هسې هم) د خدای (ج)ګناګاریو مورمي ورته راوکتل

سړیه !وایي چې خوسکی د په اخور رالوی شوبیایې د غاښ کتلو اجت (حاجت) نشته نه پویګم چې څنګه دې د ملایانو غوندې نسیتونه ورته شروکړي

پلار مې وخندل ځواب یې ورکړ

ګرانې په دې مسائلو ته نه پوهېږې دا ښار دی څه زمونږد غونډۍ کلی نه دی چې له هر څه دې بې پروا شو په تلویزون کې د یوې ښکلې سندرې په راتلو ټول سندرې ته څیر شول او زما په خیال کې د غونډۍ کلي کلاګانې تر مړاوو بڼو لاندې تورې غټې غټې حیاناکې سترګې او غښتلي اندامونه راوګرځېدل وروسته له دې به چې هر ماښام د ابراهیم ادهم له جوماته راووتم نو هلته وړاندې به دډېوال سیوري ته یو لوی او بل کوچنی سیوری ښکارېده چې زما خواته به یې په لېوالتیا سره راکتل او ماته به یې سترګې یو ډول اشنا ښګاره شوې خوډېر زر به د تیارو په څپو کې ورکې شوې او ترږمې به هر څه پنا ه کړل.

یو ورځ مازدیګر په جومات کې په تنګ شوم کتابونه مې راسره واخیستل او د جومات وړوکې برنډې ته ووتم ګورم چې هماغه ښځه د جومات وره ته نږدې ناسته ده ښکلې کوچیاني جامې یې په تن دي او له ماشومې سره یوځای زما په خوا راګوري دا لومړی ځل وو چې هغې ته مې مخامخ وکتل په نظر کې یې د زړه راښکونتیاسره یوډول وېره،او لېوالتیا هم نغښتې وه تر مړاو بڼو لاندې غټې تورې او حیاناکې سترګې او غښتلي.........

نه نه وچ کلک اندامونه د هغه سره نه د سوالګرې پیسې وې او نه یې د سوالګرو په څېر هرچاته لاس نیوه ماډېرې سوالګرې لیدلې وې چې د جوماتونو مخ کې به ناستې وې او د لمانځه نه وروسته به یې لمونځ کوونکي له لمنې رانیول او پیسې به یې غوښتلې

زه نه پوهېدم چې د هغې سترګې راته په لومړي ځل ولې دومره اشنا ښکاره شوې هغه نه کومه عادتي سوالګره او نه د سوالګرۍ په چل پوهېده په زړه کې مې ویل چې کوم مجبوریت دغه کار ته اړکړې ده او بیاهغه ورته والی چې د ښځې او وړې ماشومې نجلۍ په څېروکې وو بیخي د حیرانۍ وړ وو

یوه ورځ دجمعې په ماسپښین دجمعې له لمانځه وروسته ملا شمس الدین راته وویل چې ډېره حیاناکه ښځه ده ماته کومه اطرافي پښتنه ښکاري چې د شرم او حیانه د ښار په نورو برخو او واټونو

کې سوال نشي کولی باید د جمعې په سر یوه غوښتنه وکړو او له خلکونه کومک ورته وغوړاو خدای او وس چې هر څه وشول اخېر دواړه هم پښتانه یو د کلي او سیدونکي یو.دهغې په ځبرژوندموکړي.
د ملا شمس الدین دا خبره مې خوښه شوه او پرېکړه موو کړه چې خبره یې د جمعې په سر یاده کړو
زه به د هغه په لیدو هر وخت له یو ډول ذهني کشمکش سره مخ وم اخېر هغه ماچېرته لیدلې !؟ تر مړاو بڼو لاندې تورې غتې او حیاناکې سترګې چې هروخت به یې لومړی زما په لاس کې کتابونو او بیا ماته نیولې وې او حیران حیران به یې راکتل فقط لکه په چاچې د غرغرې حکم شوی وي خو په دړه د ودرېدو په مهال پړې وربانډې پرې شې
دملاشمس الدین سره تر دغه تصمیم وروسته مازدیګر له جوماته راووتمه زړه مې راغونډ کړ هغې له حیا ډکې سترګې زما په لاس کې د حمید موموند په دېوان ګنډلې وېبو پنځوش ګون مې له جیبه راووست او په چوپه خوله مې ورته ونیوه خو هغې سر ښکته کړ او زما د توقع خلاف یې کومه لېوالتیا څرګنده نه کړه بیا مې غږ ورباندې وکړ
واخله !!!
ورو یې تر ژبه لاندې وویل
نه...مننه
په حیرانۍ مې ورته وویل
نو څه غواړې ؟
هغه.....هغه.....کې... کتا
نوره غلې شوه د ماشومې نجلۍ په سر یې لاس راتېرکړ او له ویښتو سره یې ځان مصروف کړ
یو قدم وروړاندې شوم
څه غواړې ؟
هېڅ هم نه هسې دلته کینم
سرمې درد وکړه چوفه خوله روان شوم او دمخامخ واټ لاره مې ونیوه
عجیبه ښځه ده هم سوال کوي اوهم له کبر او غرور ډکه ده
هسې دلته کینم ------هسې دلته کینم
دا جمله مې څو ځله په سرکې وکړنګېده
کور ته په رسېدو خپلې کوټې ته لاړم وړاندې په انګړ کې پلوشه تر ونې لاندې ناسته وه او له نورو خورګانو سره یې د کومې مجلې پاڼې اړولې او ټولو خندل په کوټه کې اورېد وغزېدم د مایوسۍ اوماتو تر بوج لاندې وم ځان مې په دې ملامتوه چې ولې مې د خپلو خورګانوغوندې خپله ښځه له په ښارکې بدله نه کړه ولې دهغوی په څېر خوښ او خوشحاله ژوند نه لرم اخېر دوی خوهم په کلي کی رالویې

شوې وې هو زمانه يې هم خوږې همزولې او ملګرې هلته پاتې دي خونن له کلي دلته زياتې خوشحاله دي بله دا چې وخت ناوخت خپلې ټولګيوالې نجونې کورته راولي ټوکې ټکالې ورسره کوي
کلی مې په خيال کې وګرځېده
ترمړاوو ښو لاندې تورې غټې او حياناکې سترګې او غښتلي اندامونه او ترمينځ د دښمنۍ او تربګنۍ تور د بوالونه.......بېرته جومات ته راغلم
هغه ښځه چې هره ورځ يې وينم اشنا اوله زړه راښکونتيا ډکې سترګې تر مړاوو ښو لاندې حياناکې سترګې او داسې سترګې چې نظريې پوره ورخطاکړی يم اوځان راته په سيندلاهو ښکاري
تلويزون مې چالان کړ
په يوه شنه او سمسوره دښته کې د يوه کليوال زلمي ترمخ د وزو او پسونو رمه روانه وه لونګۍ يې په سر او ډانګ په لاس په رمه پسې روان دی او له ځان سره کومه سندره زمزمه کوي

سترګې مې ډکې ډکې کېږي
د لېونۍ مينې د لاسه

په دښته کې له شپونکي سندرغاړي سره يوه کوچۍ پيغله لرې لرې ګرځي کوچياني جامې يې په تن تر مړاوو ښولاندې حياناکې سترګې په غلاغلا د زلمي شپانه د راتلولاره څاري

نه چا جانان کړمه زه
نه چاارمان کړمه زه
له سندرې سره يو ځای په شنه دښته کې روان وم او کليوالې منظرې مې په خيال کې ګرځېدې په چورتونو کې ډوب تللی وم چې ور ټک ټک شو
پلوشه راننوته په خنداسره يې زياته کړه
واه واه لالاجان مې په وينه خوبونه کوي په ځای کې راسم شوم پلوشه مې ترڅنګ کښېناسته اوخپله کتابچه يې وغوړوله
په بې خبرۍ مې ورته وويل
د څه لپاره راغلې !؟
زما د غوصې په ليدلو په مصوعي ډول جدي شوه
هسې ماويل يو څوپوښتنې راته حل کړه چې صبامې په معلم صيب ونه وهې
ورته مې وويل
مهرباني وکړه ډېرورخبروته ضرورت نشته

د دري د کتا ب د ري لغتونه مې ورته مانا کړل
د کتابچې پاڼه يې وا ړوله په غټو کرښو يې د ښکلا ليکلې کلمې ته ګوته ونيوه
لالا د دې په مانا هم نه پوهېږم !
زړه مې ټکان وکړ
د خيال مرغه مې بېرته غرنيو ورشو ګانو ته لاړ يوې غرنۍ ښکلا مې په ذهن زرينې اونرمې منګولې
ولګولې ترمړاوو بڼو لاندې تورې غټې اوله حيا ډکې سترګې غښتلي اندامونه اوترمنځه مودتربګنۍ
اودښمنۍ ولاړ غرونه
خور مې راباندې غږ وکړ
اخېرپه پوهنتون کې يې څه سخته پوښتنه خو مې درنه نه ده کړې
په ځای کې راسم شوم
فکر مې ګډوډ شوزړه مې غوښتل چې يوه درنه څپېړه ورکړم خو هغې وار ړومبی کړ
وروږجانه دومره هم بې عقله نه يم مطلب مې دادی چې ددې ښار د خلکو ژبې ته څنګه اوړې ؟
بد بد مې ورته وکتل
له ځانه سره يې په لوړ اواز وويل
زيبايي ....زيبايي.........
له کوټې ووته او ورپسې بند کړ
سبا ورځ چې د پوهنتونه راغلم په کورکې مې ډېر وخت تيرنه کړ د ماسپښين لمانځه ته د ابراهيم بن
ادهم جومات ته روان شوم فکرونه مې هماغسې د تېرې ورځې په څېر ګډوډ وو د جماعت له لويې
لرګينې دروازې نه د ننوتو په مهال چا د لمنې نه کلک ونيولم
کاکا......کاکا
يوه وړه ببر سرې نجلۍ ولاړه وه او کوچنی کاغذ يې په ګوتو کې کلک نيولی وو اومخامخ يې راته
وکتل
کاکا دا.....
خبرې يې بندې کړې او کاغذ يې راته ونيوه په بيړه مې ترې وپوښتل څه دي ؟
په ماشومه ژبه يې ځواب راکړ
کاغږژ(کاغذ)دی
کاغذ مې پرانېست په ښکلې پښتو خط پرې ليکل شوي وو
ښاغليه ښښنه غواړم ستا په زړه کې به د ګڼو شکونو د الفاظو مچۍ راګومبېدلې وي او هره شبېه به دې
چيچې خو زه مجبوره يم هغه هم په دې چې زه کومه سوالګره نه يم ستا نه زما د غوښتنې مطلب د حميد
مومند صيب ديوان دی هيله کوم چې د يو څه وخت لپاره يې راکړې چې د خپلې تنهايۍ د غمونو سره

وژاړم ډاډه اوسه چې امانت به دې خوندي وي هيله کوم چې بل ډول شکونه د ې ذهن ونه خوري که باور رابانديې نه لرې د جومات مخامخ پلازې ته د غونډۍ تر څنګ وړاندې خړې خيېمې زمونږ د استوګنې ځايونه دي

په درنښت

يوه بې کوره

سر رابانديې وکرځېد مخامخ مې وکتل هېڅوک هم نه معلومېدل وړاندې پلازې ته مې وکتل له کوڅو نه اخوا د غونډۍ په خالي لمنه کې کېږدېو ته ورته څو د رنګارنګ جنډونه جوړې خيمې ولاړې وې

په لاس کې مې د حميد مومند ديوان ته وکتل او بيا نجلۍ ته ځير شوم چې د شلېدلو او زړو بوټو په څوکه يې ځمکه وهله

ور وړاندې شوم

داچا درکړ

ابۍ

ستانوم څه دی چګوفه (شګوفه)

زړه نازړه مې کتاب ورکړاوجومات ته ننوتم

فکر مې ګډوډ وو د ليک توري او کليمې مې په ذهن کې وګرځېد ې يوه شوم چې د کوم بې علمه او شډل مغزليکنه نه ده اونه يوازې لوستي کس ليکلې توري او الفاظ يې د کوم عادي ليکوونکي د خولې نه دي راوتلي

يوساعت وروسته چې ملا شمس الدين راغی ټوله کيسه مې ورته وکړه خو هغه دومره جدي ونه بلله يوازې په دې يې ټينګار ورکړ چې اړخلک دي له کوم ځايه رامهاجر شوي د ماښام له جمعې ورسته به د مرستې يو غږ ورته وکړو دغه سيا سره ماته ډېره درنه او حياناکه ښکاري بيايې وخندل

خو د عبد الحميد صيب ديوان دې هسې له لاسه و يوست ما به هم کله کله خپله ورکه په کې لټوله ورته مې وويل چې امانت مې ورکړی له خيره ببرته يې راسپاري .

ملا شمس الدين وخندل

سلطانه د يوه انسان ښکلا په جامو او ظاهري مشخصاتو کې نه ده انسان په دې ښه ښکاري چې په سينه کې يې د ترحم او مهربانۍ ډک زړه ولري او په هر چا وسوزېږي

په شونډو مې خوره موسکا ورکه شوه

د ملاشمس الدين خبرې مې په سر کې انګازه وکړه

سلطانه د يوه انسان ښکلا په جامو او ظاهري مشخصاتو کې نه ده د ښکلا کليمه مې څوځله په زړه کې تکرار کړه

او ورو ورو یوې غرني ښکلا ته لاړم تر مړاو ښو لاندې تورې غټې او د حیا ډکې سترګې او غښتلې اندامونه او ترمینځ مود تربګنۍ او دښمني تور دیوالونه !
وروسته له دې ورځ په ورځ بدلېدم فکر مې کاوه چې یو څوک مې له شا رانیسي او شپه په شپه راته نږدې کېږي په خوب کې به هم یوې نااشنا سوالګرې منډې راپسې وهلې خو نظر او سترګې یې سوالګر ې نه وې درناوی ،حیا ،او کلیوال غرور په کې له ورایه څرګند وو خو ددې سره سره مې د خیال او فکر په بدیا کې خپله ورکه ښکلا لټوله ملاشمس الدین هم هر ځل د فطرت او تقدیر پرېکړو ته د سر ټیټی مشوره راکوله او ویل یې چې تقدیر ته ځنان سپارل د هوښیارانو کار دی د جومات دننه د هغه دا ډول خبرو دومره اثر درلود چې پرېکړه به مې وکړه چې په ټول عمر کې د کلي او ښکلا نوم بیا وانه خلم ټول وخت به پوهنتون استادانو او درسونو ته ورکوم نور به د خپلې کورنۍ سره ددې ډول چلند په ځای زما هر څه په مینه او خندا سره ترسره کېږي له دې نه دوه ورځې نورې تېرې شوې خو هغه سوالګره نجلۍ او ښځه مې بیا د ابراهیم بن ادهم د جومات په مخ کې ونه لیده ددې وېره راسره وه چې د حمید بابا شعرونه یې راخځه وړي نه وي اوبې وعدې شوه خوملاشمس الدین ویل
-ضرور به یې راوړي
دریمه ورځ چې مازیګر د جماعت د کړکۍ ترڅنګه ناست وم او دمازیګر د زیړو رنځورو وړانګو ننداره مې کوله هماغه نجلۍ مې ناڅاپي مخکې راپیدا شوه
کاکا کتاب ....
په لاس کې یې د حمید مومند دېوان وو ترې و مې پوښتل دادې چاته وړی وه خو نجلۍ ږده ږده راته کتل او په منډه له جوماته ووته د کتاب پاڼې مې واړولې له پاڼو یې داسې مالومېده چې که پوره نه وي نو نیمایي خویې مطالعه شوی دی ځکه چې ځینې پاڼې یې په ګوتو تورې کړې وې او د پنسل ځینې نښې په کې وې ددېوان په مینځ کې یوه سپینه پاڼه ایښې وه راوچته مې کړه او د پنسل لیکنواو کرښو ته ځیر شوم
ښاغلیه !ژوند هغه ګرداب دی چې تل د غرغړو په حال کې وي په دغه ګرداب کې یوازې هغه څوک کامیابېږي چې د لامبو چل ورځي په دغه ګرداب کې هغه څوک ډېر ژر ډوبیږي چې لامبو یې نه وي زده او د ژوند په روان سیند کې د پرمختګ پوري وتو او څپو ماتو لو توان ونه لري خدای(ج) دې له داسې ګردابونو په امان لره
یو ه بې کوره مرغۍ
احسان دې بیاهم په لېمو
سترګې مې وموښلې شاوخوا مې وکتل وړاندې په کونج کې دوه سپین ږیري په ذکر بوخت وو او خپلې تسبې یې اړولې د جومات له مخامخ کړکۍ ژېړې وړانګې د جومات غولې ته رالوېدلې وې بهر د جومات په برنډه کې خلکو په کوزو اودسونه کول او دمازدیګر د جمعې لپاره یې تیاری نیوه حواس

مي ګډ وډ وو مازدیګر له لمانځه وروسته د نورو خلاف وختي کور ته روان شوم د هغې د لیک هره جمله مې په ذهن کې ګرځېدله.
په دغه ګرداب کې یوازې هغه څوک کامیابېږي چې د لامبو چل یې زده وي درېیمه او څلورمه ورځ هم راباندي همداسې بې خونده تېره شوه له ملا شمش الدین سره مې هم خبرې کمې کړې وې خپل د پوهنتون درسونه مې لوستل او په خالي وختونو کې مې د پخوا نو شاعرانو شعرونه مطالعه کول یونیم شعر به مې هم که لیکلو نو له کلیوالو انځورونو ،غرونو ،دښتو،سیند غاړو او دکروندو په یادونو به مالامال وو چې د ښار ملګرو به مې دغه انځورونه نه خوښول او زړونو به یې چندان اوبه پرې نه څښلې یوازې زه وم چې په یوازېتوب کې به مې خپل اودنورو کلاسیکو شاعرانو شعرونه لوستل
په پوهنتون کې وم درېیم ساعت نوی پیل شوی وو چې زنګ راغی موبایل مې را بهر کړ دکور شمېره وه په نرمه لهجه یې راته وویل
سلطانه یوځل کورته راشه لالا دې یوڅه ناروغه دی
زړه مې په درزا پیل وکړ په سترګو مې تیاره راغله خومخکې له دې چې څه وو ایم تلفون یې راباندې پرې کړ اجازه مې واخیسته یوه ټکسي مې دربس کړه او د کورپه خو روان شوم ټول واټونه ګڼې ګونې نیولي وو خو هڅه مې کوله چې ځان ژر ورسوم وېرې هم اخیستی وم چې هسې نه کومه خبره نه وي.
کورته ورسېدم پلوشه په انګړکې تر ونې لاندې ناسته وه او په څېره یې د خفګان کرښې خورې وې زما په لیدو راغله لاسونه یې په غاړه کې راوچول او په ژړا شوه
سلطانه په لالابیا د زړه حمله راغله روغتون ته یې وړی د کتابونو بیک مې کېښود په منډه له کوره ووتم یوه ټکسي مې ونیوله او د څلوسوه بیستر یزروغتون په لور روان شوم
څلورسوه بستریزروغتون ته مې ځان ورسولوبهرګڼه ګونه وه هرڅوک دخپلو ناروغانو په لټه کې سرګردانه ووخومالیدل چې ځینو نمک حراموبه په همدې حالت کې هم نجونو اویاهم په نرسانو پسې سترګې وړلې هغه زموږ دمشرانو خبروه یوله لوړې مړکېده بل یې ترسرلاندې ډوډۍ کتله په پوښتنه پوښتنه مې دپلارکوټه پیداکړه په منډه ورغلم خودپلارحالت مې ښه ووموږمې سرته ورته ناسته وه زماپه لیدویې خپله ځای ماته پرېښوددپلارحالت مې ښه ووپه شونډویې همېشنۍ موسکاوغوړېده اوماته هغه وختونه راپه یادشول چې په ماشومتوب کې به مې کومه شوخي وکړه اویابه مې له پلوشې سره جنجال راغی نونوپلاربه مې راته دغوصې په ځای داډول موسکاکوله ، په تندي مې یې لاس ورکېښودخوموږمې خبرې پیل کړې
سلطانه !
اوس ښه دی شکردی چې پخیرتېره شوه اودومره زوروره حمله نه وه لږوروسته له خیره کورته ځوستاراتګ ته هم حاجت نه ووخوښه شوه چې راغلې ، پلارمې په

سترګوکې دهغې خبرې تائيدکړې په بيړه پاڅېدم چې کوم يخ څيزورته دڅښلولپاره راوړم ، له کوټې نه بهر زمادپلارددفتريوهمکاراوډرېورهم په انتظارخونه کې ناست ووپه دهلېزکې مخامخ لاړم ګورم چې ناڅاپه مې يوه وړه نجلۍ مخې ته راغله په سترګوراته اشنا ولګېده په لاس کې يې دجوسويوقوتی ووااوسترګې له يوډول اشنازړه راښکونتياڅخه ډکې وې ، يوه شېبه ورته تم شوم ماشومه نجلۍ په ډېره منډه لاړه اومخامخ کوټې ته چې وريې خلاص ووننوته يوډول تلوسې اخيستی وم ورو ، ورو ورپسې ورغلم وړاندې يوه ځوانه ښځه دوره خواته نږدې په بسترکې پرته وه اوماشومه نجلۍ يې څنګ ته نږدې په کټ کې کښناسته وړاندې ځونورې ناروغانې هم په بستر ونوپرتې وې چې رنګونه يې دمړوپه څېرزېړتښي ووپه ټوله کوټه بې خونده چوپتيا واکمنه وه ماشومه نجلۍ يې په غوږکې وپسېده ناروغې په کټ کې ځان وخوځولواودوره په لوريې راوکتل زړه مې ټکان وکړترمړاووبښولاندې غتې اوله حياډکې تورې سترګې اودغرنۍ ښکلاغښتلي اندامونه مې سترګوته ودرېدل چې ترمخ يې لاهم دتربګنۍ اودښمنۍ توردېوالونه ولاړوو.

هماغه سوالګره اوماشوم چې دابراهيم بن ادهم دجومات مخې ته به ولاړه وه يوڅوقدمه وړاند ې ورغلم اوپه کوټوکې دناروغانوبسترونوته ځيرشوم وره ته په نږدې بسترهماغه ښځې سرابښۍ ووچې مابه هروخت دابراهيم بن ادهم دجومات مخ کې په سوال ليده خواوس راته څرګنده شوه چې سخته ناروغه ده په غلچکي ډول مې سترګې دهغې په مخ ولګېدې چې دناروغۍ په سبب يې زېړرنګ غوره کړی ووهغه په اړخ پرته وه اودخپلې ماشومې په وښتوکې يې لاسونه وهل ببرته په منډه لاړم دروغتون له نږدې کانتين څخه مې تازه مېوې اودمېوې اوبه راسره واخيستې يوځل بياله ذهني کشمکش سره ګېروم دروغتون هماغه دهلېزته چې ورسېدم بيامې وړاند ې په هغې سترګې ولګېدې چې هېڅوک هم ورسره نه ووبې اختياره مخامخ ورغلم دمېوې يوه پلاستيکي کڅوړه مې دبسترمخې ته په ابښې مېزکېښوده ښځې له کټ نه سرراپورته کړاوماته يې وکتل په ټيټ غږ چې حيراني هم په کې وېې وويل

داڅه دي؟

په جرئت مې ځواب ورکړ

دامېوه ده تاسې ورته ضرورت لری....دومره څه نه دي خوپه ډېرڅه يې قبول کړئ.

ترژبه لاندې يې وويل

مننه خو تاسې مې ونه پېژندلی !

خبره یې په ستوني کې وچه شوه خوزریې دوام ورکړ

........هوریښتیا تا یوځل له دې نه وړاندې هم په مالوی احسان کړی وو زه احسان فراموشه نه یم بې له دې چې څه حیرانتیاوښایم هغه وخت مې په خیال کې وګرځېده چې یوې ماشومې نجلی لیک راکړاودحمید مومند ددېوان غوښتنه په کې شوې وه.

بېرته شاته لاړم په وره کې مې بیاپرې غږکړ.

که ماته دمرستې څه اړتیاوي نوحاضریم....هوریښتیاله ډاکترانوسره خوبه په دري کې کوم مشکل نه لرې ، بې له ځنډه یې ځواب راکړ

مننه زه په دواړوملي ژبو پوهېږ م په پېښور کې زموږ څوګاونډیان کابلیان وو.

دشرم تراحساس لاندې ورځخه روان شوم په وړاندې بسترونوکې نوروناروغانوهم زموږددغه خبروپه جریان کې موږته غوږنیولی ووخولکه چې په پښتونه پوهېدل ځکه یې چندان لېوالتیانه حس کېده .

مافکرکاوه چې هغه کومه ساده کلیواله ده خوالفاظویې څرګندوله چې پوره لوستې ده اوهغه دچاخبره یوڅوک ده دپلارخواته مې ورغلم خوترهرڅه زیات ددغه مېرمنې پېژندلوته لېواله وم ((ترمړاووښولاندې توري غټې حیاناکې سترګې یې ډېرې ځورونکې اواشنامعلومېدې ډاکترانوویل چې پلارمې دفشارسخته ناروغي هم لري اوله دې امله یې په زړه دحملي چانس زیات د ی ، په همدې خاطردوه ورځې پرلپسې روغتونه ته تلم راتلم اودخپل پلارخدمت مې کاوه خوپه هرځل راتګ سره به مې یوځل خامخاددغه نااشنامېرمنې کوټې ته په څه بهانه سروښکاره کاوه هغه هم که نوردخپل زړه نه وه خومجبوریت پوره راسره اشناکړې وه ناروغي یې معمولي وه نرسې ویل چې فشاریې هم ثابت نه دی اوګنې رواني ستونزې لري په خوب کې دشپې راپاځي اودلېونی په څېرناري وهي کله جګړې اوبمباری یادوي ، کله ژاړي کله اباباکله یوڅه کله بل څه وایي بس دغه اپلتې ویل دهغه لویه ستونزه ده حتی په ویښه هم ژاړي اوسلګۍ وهي.یوکوچی ډوله بوډایي وخت ناوخت احوال اخلي اوکوم بل سرپرست هم نه لري چې تراوسه دې دهغه پوښتنې ته راغلی وي

له دغې نرسې سره چې نوم یې عالیه ووزمااړیکې ورو، وروخوږې شوې هغه یوه ډېره خوش باوره مېرمن وه ډېروخت به بې په دې تېراوه چې دخپلوملګرودمعاشونوجایدادونواوژوندغندنه اوستاینه وکړي دځان په

ستاینه کې یې دومره افراط کاوه چې کله به یې ځان له پوهوډ اکترانوهم پوه
ګاڼه ثوځله مې ورته وویل که ددغه مېرمنې په اړه راته یوڅه معلومات
راغونډکړي اودهغې له ژوندنه مې خبرکړي خوهغې ویل چې هغه دچاسره په
شخصي ژوندخبرې نه کو ي کله چې داخبرې ورسره یادې کړم دیوډول
ناراحتی احساس کوي اوشونډې یې مرۍ مرۍ کېږي یوه ورځ یې راته وویل
دومره معلومات یې ترلاسه کړي چې ناروغه هلمندۍ مهاجره ده چې له
هلمندنه دلته راکډه شوې اوس یې دکاکاسره په کابل کې چیرته شپې تېروي.
یوه ورځ مازدیګر مهال له پوهنتونه ناوخته راغلم اودکورپه ځای روغتون ته لاړم دپلارپه
کوټه کې مې ګڼه ګوڼه وه اوګن همکاران اودوستان یې پوښتنې ته راغلي وو
ماهم مناسبه ونه ګڼله چې ورشم اوله هریوه سره ځان ځان ته ستړي مه شي
وکړم مخامخ دهمغې ښځې خواته ورغلم سرته یې ودرېدم هغه په بستره کې
ناسته وه اولیکنه یې کوله ګنې پاڼې یې تورې کړې وې خوزماپه لیدویې په
رنګ کې بدلون راغی پاڼې یې تربالښت لاندې کړې اوماته یې ښه راغلاست
وویلو په ورخطااوهیاجاني لهجه یې زیاته کړه
ته ډېرمهربانه ځوان یې....
خومایې خبره ورپرې کړه
ناروغي دې څنګه ده؟
ترژبه لاندې یې ځواب راکړ
ښه یم ستاپلارڅنګه دی ؟
بدن مې تودشو حیران شوم چې زمادپلارنه څه خبره ده
ورته ومې ویل زما له پلاره څه خبره یې ؟
هغې پیکه خنداوکړه
دافکرمه کوه داډېره دوه مخې نړۍ ده دایوازې ته نه یې چې له عالیې نه زماپه اړه پوښتنې
کوې زه هم دچاپه پېژندلوکې دومره غافله نه یم
زه چوف ناست وم هغې زیاته کړه
وایه ولې چوف شوې دچاپه اړه معلومات حاصلول بده خبره ده
ورته ومې ویل
نوم دڅه د ی؟
نوم څه کوې ؟
غواړم ودې پېژنم اوستادژوندپه اړه معلومات ترلاسه کړم

دماشوم په وېښتو کې يې لاس راتېرکړاوزياته يې کړه
دښکلا پېژندل چاته څه ګټه لري خوخيرددی اوس له دې ځايه لاړشه چې اکا مې
راځي وعده کوم چې له هرڅه به خبرشې له کوټې يې روان شوم اودخپل
پلارخواته ورغلم
***
دپلارمې په روغتون کې ټولې څلورورځې پوره شولې اوډاکتررا سره وعده کړې وه چې پنځمه ورځ به ښه شي اوکورته به يې رخصت کړوپه دې څلورورځوکې به هره ورځ دپوهنتون نه روغتون ته راتلم پلوشه اومورمې کورته واستو ل زه اوکوچنۍ خورمې له هغه سره پاتې شوو په دې دومره موده کې هره شپه دهغه نااشنامېرمنې سيورى راباندې خوروو، کله به مې فکرکړچې دهغې ترمړاووښولاندې له حياډکې اوښکلې سترګې هره شپه راپسې دي اوماځان ته راکاږي خوبيابه مې فکروکړچې ممکن په دغه لېوالتيابه مې يوازې ددوی نرسه عاليه پوه وي ، پلارته مې دهغې دليدوپه وخت بهانه کوله چې بهرپه چمن کې مطالعه کوم پنځمه ورځ دپنجشنبې ورځ وه له پوهنتونه راغلم مورمې هم انتظاروه اوپلارمې روغ رمټ وواودپخوا په څېرېې مجلس کاوه
په خندا يې راباندې غږکړ
والکه !دروغتون په کومه نرسه خوبه دې زړه نه وي بايلی ؟
چې هره شپه رانه ورکېږي
ماوخندل خوپه زړه کې مې دشک يوه څپه تېره شوه بهرته ووتم اودهغې دبسترخواته ورغلم کله چې وروړسېد م په خالي بسترمې سترګې ولګېدې ا و زړه مې ټکان وکړزړه نازړه کوټې ته ورننوتم ديوې بلې ناروغې له پايوازې نه مې وپوښتل چې ددې ځای ناروغه چېرته ده ؟
هغې لومړۍ حيران حيران راته وکتل بيايې ځواب راکړهغه نورښه شوه نن سهارېې په اتوبجورخصت کړه ديوه سپين ږيري سره لاړه
په مات زړه راووتم لاڅوقدمه نه وم تللی چې له شانه چاراپسې غږکړ
سلطانه !
ورومې کتل ګورم چې عاليه راروانه ده اودکاغذونويوبنډل يې په لاس کې دی
سلام لکه چې دناروغ پوښتنې ته راغلی وې ؟داسې نه ده ؟
زه لاچوپ وم چې هغې خپلې خبرې وغځولې
خومتسفانه چې هغې روح دربښلو.
رنګ مې تغيرورکړاوسرراباندې وګرځېد
رېښتيا ؟
عاليې زمادرنګ په اوښتوخندل

واه ، وا ه دارنګ ته دې ګوره چې مړنه شي دروغ مې ویل هغه سهاروختي نوررخصت شوه په ناڅاپي ډول به یې په باربارستاپوښتنه راڅخه کوله خوماورته ویل چې زه نه پوهېږمه هوریښتیاپه اخرکې یې ستاپه نامه یوامانت راکړی هغه هم دیوڅوپاڼو دغه بنډل چې ماته دکوم پخواني کتاب نسخه ښکاریږي څه چې په کې دي زه هم نه پرې پوهېږم خوهغې ماته ویل چې په دې کې هرڅه لیکلي دي ده ته یې ورکړه ویل یې چې دسترګوډېرې پوښتنې به یې په کې ځواب شي ،
زړه مې یوڅه قرارشو له عالیې مې مننه وکړه اوورڅخه روا ن شوم بې له دې چې ویې ګورم پاڼې مې په بکس کېښودې اودوه ساعته وروسته له خپل پلارسره ټو ل دهغه ددفترپه موټرکې دکورپه خواروان شوو ،اوټول خوشحاله ووخوزماد خیال مرغان بیاډېرلرې تللي وو
***
سباورځ جمعه وه پوهنتون ته دتګ بیړه هم راسره نه وه خوددې سره سره مې ترسهارددې موقع پیدانه کړه چې په پاڼوکې راغلې کرښې وګورم کله چې له کارونوزګاریدم نودورځې لس بجې به وې دکوټې ورمې په ځان پسې بندکړپاڼې مې پرانستلې اوپه لوستلومې یې پیل وکړپاڼې مختلفې وې په یوه داسې لیک لیکل شوې وې چې ډېزاین یې پښتوو و و، په بیړه لیکل شو ې وې خوپوره واضح وې اولیک یې ښکلی ښکاریده ، دوه پاڼې خالي وې ددریمې پاڼې په مخ دیوې ځوانې نجلۍ ښکلی تصویرلګېدلی وودتصویرپه لیدومې زړه ټکان وخوړځکه ترې لاندې په غټوکرښودښکلاکلیمه لیکل شوې وه ،کلیواله ښکلا، ترمړاووبنولاندې تورې اوغټې حیاناکې سترګې ، غښتلي اندامونه اوترمینځ دتربګنۍ اودښمنۍ ولاړتوردبوالونه په تصویرکې یوه پوهنتوني نجلۍ په پارک کې په څوکۍ ناسته ده اوپه خفګان سره دکتاب پاڼې اړوي ، لاندې ورته لیکل شوي وو
په پخوانوسترګومې ګوره
که مې رنګ زیړوي دابه ستاله غمه وینه

دپاڼولیکنه ، تصویر، دنجلۍ نوم ، ټپه ټول راته حیرانوونکي وو ،دپاڼوپه لوستلومې پیل وکړنږدې یوه بجه به وه چې ټولې پاڼې مې یې پرلپسې ولوستلې دوروستیوپاڼوپه لوستلونورزماد سترګوپه کاسوکې اوښکې دځایېدونه وې اوږدوغځېدم اوله ځان سره مې وژړل ډېره موده وروسته مې یوځل بیااوښکوګرېوان لوندکړ، ماتردې دمه په خپل ژوندکې دوه ځله په خپل ژوندکې اوښکې تویې کړې وه یوهغه مهال چې له کلي ښارته راغلم ، اوزړه نازړه مې په ښارکې ژوندپیل کړ، په دغه راتګ کې مې دومره اوښکې تویې کړې چې ، په وچولویې نورپه دستما ل کې وچ ځای نه وو ،اوبله داچې دشپې وې هغه مهال مایوازې خپل کلی کورنه بلکې خپله غرنۍ ښکلاچې ددښمنۍ اوتربګنۍ توردبوالونه یې په وړاندې ولاړووپاتې کېده اوبیانن ددغه داستان په لوستلو زماداوښکوهغه ځای ته ورغلې چینې یوځل دورځې په رڼاکې راوخوټېدې .په حالت کې مې پوره بدلون راغلی ووخوچاته مې حال نه ویلو اونه مې ددې جرئت ووچې حال چاته ووایم.

دازموینوورځې راغلې په ورځ کې به یوځل خامخادابراهیم بن ادهم ، جومات ته تلم درس به مې ویلو اوپه خالي وخت کې به مې له ملاشمس الدین سره پوره مجلسونه کول ،اویابه وړاندې غونډیوته تلم اوپه شاوخواسیموکې به مې ښکلالتهوله هیله مې داوه چې که یې یوځل وګورم داهغه ځایونه ووچې هغه مې لومړی ځل دیوې غیرمعمولي سوالګرې په جامه کې لیدلې وه خواوس یې درک نه وودلته په سلګونوکېږدی، دهغو کډوالووې چې دبهرنیوځواکونودبې رحمانه بمباریوپه سبب له هلمندنه دلته راکده شوي ووښکلاهم دمجبوریت بې رحمانه سیلیوله هلمندنه دکابل دغه جونګړوته راکډه کړې وه په دغه خیموکې هغه کسانوژوندکاوه چې په هلمندکې خانان ووخواوس یې دلته دسوالګروپه څېرژوندکاوه اوهره ورځ دشپې په تیاروادورځې په ګرمیوکې درپه درګرځېدل پوره یوه میاشت مې په همدې ډول تېره کړه اودهلمندی ښکلاپه لټه ګرځېدم خوله اوښکومایوسی، اوخفګان پرته هېڅ په لاس نه راتلل .ملاشمس الدین هم په دې مسئله کې چندان لېوالتیانه ښودله .اوویل به یې چې د دغه خېمودهرې نجلی، داستان ښکلاته ورته دی خوموږڅه کولی شوی؟ زه له پخوانه دبشر په هغوحقوقوچې په راډیوګانوکې به مشرانو ورباندې بحثونه کوي چندان باوري نه وم اونه مې دبهرنیومرستوته زړه ښه کاو ه ماته یوازې دعاګانې راپاتې وې.
یوه میاشت وروسته چې دسمستړامتحانونه پای ته ورسېدل نورنورخصتي شوه پلارته مې وویل چې لومړی خوبه ټول رخصتي په کلي کې تېرووخوکه ټوله نه وي نوماته اجازه راکړه چې لاړشم خوپلارمې دمعمول خلاف دومره راته غوصه شو چې دلومړي ځل لپاره یې په رنګ کې بدلون راغی
احمقه !ځان درباندې تاوان دی پخواخومودښمن یوازې بازمحمد وو(زماتره)ووخواوس زموږدښمنان دشمېره وتي دي دحکومت مخالفین اوطالبان کلي ته په لاروهرهغه سړی له موټره کوزوي چې رېره یې نه وي اویاپه حکومت کې دنده ولري په تېروڅوکلونوکې یې څوکسان دسړک په غاړه ویشتي دي ،انګرېزانواوامریکایانودطالبانوغوصه راپارولې اوهغه اوس په دې کسانوسړوي ، بازمحمد هسې هم زمادنه راتلولپاره زموږ په ضدا غزي کرلي ته اوس ځوان یې په دې خبروباید پوه شې که ارامي شوه بیابه له خیره ټول ځو بیادې هم که په کورکې زړه تنګېږي ، نوزه به په خپل دفترکې یوه دنده درته پیداکړم ،هلته به مقررشې اوپام به دې په بله وي هسې هم په کلي کې سړی بې سواده کېږي.
دپلارخبرومې پوره نهیلی کړم
که څه هم دومره وېره نه وه خوپلارمې له پخوانه یوڅه ډارن وواولانجې یې نه خوښېدې بلخوازماکاکابازمحمدهم دطالبانوداعتمادوړکس وواوزموږپه ضدیې هرڅه کولی شول مورمې هم له تګ منعه کړم زا ری یې راته وکړې چې دموراوپلارمشرزوی یې تګ ته هېڅ حاجت نه شته.
په دې دریوکلونوکې که څه هم له کلي لرې ووخوزموږ دهقان علم ګل کاکابه په دوودریوکلونوکې له کلي یوځل ښارته راته اوپلارته به مې یوڅونغدې پیسې ورکولې مابه هم چې علم ګل کاکایوازې ولیده

نودکلي په اړه به مې ورځخه ګنې پوښتنې کولې کله به مې ترې وپوښتل چې کاکاخوبه مې له چاسره خپلوي نه وي کړې نووبه یې خندل ؟
اوزیاته به یې کړه
بازکاکادې وایي چې زمادلورسیال لاتراوسه په جهان کې نه دی پیدا شوی
زه په دې خوشحالېدم چې ښکلالاتراوسه پېغله ناسته ده پخوابه مې فکرکاوه چې هغه به هره شېبه اوهره ورځ زمالارڅاري خپل پلارته به کنځلې کوي چې ولې یې زموږترمینځ دتربګنۍ اودښمنۍ توردېوالونه درولي دي خودهلمندۍ ښکلاددا ستان په لوستلومې دکلیوالي ښکلاتصویرپه ذهن کې یوڅه پیکه شو اوفکرمې کاوه چې دهغې ښکلاتصویردیوې بلې ښکلاپه وجودکې ګورم
***
درخصتۍ په لومړۍ ورځ له خپلې موراوپلوشې سره ښارته لاړم سوداموکړه په ښارکې ځوځایه بهرنیوعسکرولارې بندې کړې وې اوبې ځایه تلاشۍ یې کولې په ښارکې یوڅه وګرځېدوخودمورمې هم زماپه څېرښارنه خوښېده بېرته کورته راستانه شووډوډۍ موتیاره کړه دولس بجې به وې چې دمېلمنوکوټې ته لاړم له الماری نه مې دښکلاراسپارلې پاڼې رواخیستې ، خوزړه مې تنګ وو په ذ هن مې دکلي بوی اوداوړې له کلیوالو ورېموډکه هوالګېده زه حیرا ن په دې وم چې ولې مې یوه اونۍ وړاندې په زړه کې دغه وېره نه وه زماپه ذهني طرحه کې مادرخصتۍ ډېره برخه په کلي کې تېرول خواوس داهرڅه داوبوپه سرلیکنې ته ورته وومجبور شوم زړه مې په ښارکې ولګولوهڅه مې داوه چې ځان ته یوه داسې بوختیاپیدکړم چې کلی رانه هېرشي .دهمدې لپاره ترټولومهم دادبیاتومطالعه وه پیل مې یوځل بیا دښکلاله پاڼوکړ پاس بالاخانې ته وختم اوپاڼې مې بېرته له سره پیل کړې چې هره شېبه په کې پوره زړه راښکونتیاوه اوتلوسه وه
***
زمانو م ښکلاد ی په ۱۳۸۷کال کې په خپل ټاټوبي دهلمندولایت په مرکزلشکرګاه کې اوسېدواوزه دپنځلسوکلونووم زموږ شپږکسیزه کورنۍ دهلمندله ډېرونېکمرغه کورنیوڅخه وه په دې چې څوک په کې بې سواده نه وو او زمادپلارله برکته په کې هرچازده کړه کولی شوی ددې ترڅنګ یې زموږ ګاونډیواونږدې دوستانوته هم دسوادنعمت رسېدلی ووزموږ دکورنۍ نورغړي زمالس کلن ورورمیونددوه وړې خورګانې چې مشره یې یلدا چې اته کلنه وه اوکشره یې رڼانومېده چې عمریې شپږ کاله وموراوپلارمې هم دعمرپه لحاظ غښتلي اوځوانان وو پلارمې هغه وخت دطالبانوپه حکومت کې دلښکرګاه دمحکمې مشرقاضي وو ددې ترڅنګ یې تجارتي کارونه هم روان وو خودد ې سره سره زموږ دتعلیم پوره غم ورسره و و په دې چې هغه خپله یولوستی انسان و و اولوړې زده کړې یې کړې وې اویوابماانداره قاضي وو هغه په پېښورپوهنتون کې دشرعیاتوپوهنځی لوستی وو اودتنظیمونوپه مهال یې په ګڼو کنفرانسونو کې برخه اخیسې وه لوړې دندې یې هم اجراکړې وې.

که څه هم هغه مها ل نجونو ته ددې اجازه نه وه چې زده کړې وکړي زماموږهم دولسم ټولګی لوستی وواوبیایې زماد پلارسره کوژدن شوی وو زمادموراو پلاراوزموږ دکورني ښوونکي سیدرسول کاکاپه مرسته زموږ دکورنۍ شاوخوانجونو ترلسم ټولګي پورې زده کړې وې اوددودی دپرلپسې هڅوپه سبب موا ستعداد له هغوهم لوړووچې رسمي ښوونځي یې لوستي وو
پلارجان مې شپه اوورځ هڅه کوله چې موږ د منظمې زده کړې له مخې وروزي په کورکې مودرې ټولګي وو چې داتم نهم اولسم ټولګي کتابونه راته په کې سیدرسول کاکا اوزماپلارپه ګډه تدریسول دغه کورنۍ ښوونځی چې په پوهنې ریاست کې هم رسمي ووله لسم ټولګي نه درجه په درجه تردې دمه رارسېدلي وو زه دلسم ټولګي په لسونجونو کې اول نمره وم په دې نه چې ښوونکی موزماپلارووبلکې خپل زحمتونه مې ووهڅه مې داوه چې تکړه لیکواله اویاهم ډاکتره شم ماچې کله سواده زده کړنو بیامې دپلارد کتابتون نږدې ټول کتابونه مطالعه کړل اوپلارمې هرډول کتابونه راته راوړل
موږ به چې له درسه وزګارشوو بیابه هرچاپه خپل کورکې خپلوماشومانو ته هم زده کړه ورکوله چې ددې ټولونوښتګربیاهم زماپلارووا وڅوک چې دتعلیم په قدرپوهېدل نودعاګانې یې ضروروته کولې تر۱۳۸۸م کال پورې موږ دیوولسم ټولګي کتابونه هم خلاص کړل خود تقد یرفیصله بل ډول وه یوداچې زموږښوونکی سیدرسول کاکا دعمرپه لحاظ کمزوری شو اودورپېښې ناروغۍ په سبب یې یوه ورځ ساه ورکړه بل داسې اوازې وې چې امریکاپه افغانستان حمله کوي دطالبانو حکومت ړنګوي په یوازې ځان مې پلارهم نه شو کولی چې دخپلو کارونو ترڅنګ موږ ته درس راکړي ددې ترڅنګ به یې اندېښنې په دې زیاتې وې چې امریکایان راځي اوبیانوی انقلاب پیلېږي هغه که څه هم دطالبانو دحکومت له ګنوکړنو سره له دنجونو په تعلیم بندیزاوداسامه نه سپارل اوکوکنارچې دی یې په کلکه مخالف وو خودامریکایانو اویانوروبهرنیو سرتېرو له راتلو یې هم کرکه کېده ویل یې چې هغوی خپل اهداف لري اوکله هم دافغانانو د ارامۍ خیال نه لري چې له امله به یې یوځل بیاافغانستان داورپه لمبوکې وسوزي هغه له خپلو ځینو ملګرو سره هم چې دحکومت لوړپوړي غړي وو داندېښنې شریکې کړې وې چې له امله یې ورته ګڼې ستونزې پیداشوې اودهغه په زیان تمامې شوې.
یوه ورځ خفه غوندې کورته راغی مورمې چې ترې دخفګان لامل وپوښته نوسوړ ځواب یې ورکړ له دندې یې برطرف کړی یم دډارن اوادامریکادپلوي تورونه یې راباند ې لګولي په همدې ورځوشپوکې داسې ځینې کسان هم په پټه ترورشول چې داسامه مخالفت به یې کاوه اوطالبانو ته به یې دنرمۍ مشورې ورکولې زماپلارهم داسې یوکس ووخوښه داوه چې یوازې له دندې ګوښه شو چې لامل یې ټولې همغه خبرې وې چې له خپلوملګروسره به یې په مجلسونوکې کولې په څوروځوکې هلمندته دb52الوتکولومړۍ ډالۍ روارسېدې ورو وروودرنې بمبارۍ پیل شوې دپلارمې له پخوانه هم ډېرچورت خراب و و یوه میاشت وروسته مې یې مورته وویل چې له هلمندنه وځي مورمې یې هم مخالفت ونه کړځمکه مو دهکان ته پرېښوده یوه ورځ سهاروختي کابل او له هغه ځایه دوه ورځې

وروسته مخ په پېښورروان شوو په راډيوکې مو اورېدل چې دامريکا حکومت هره ورځ اروپايي
هېوادونه دځان ملګري کوي اودافغانستان له ګاونډيوهوايي اډې غواړي اوپه افغانستان دځمکني
يرغل لارې ګوري اوورته له اوسه پوره تياري نيسي په جلال ابادکې هم طالبان هم ورخطاوو
دهرچاتالاشي يې کوله دلته وېره داوه چې پاکستان له امريکاسره دهرډول مرستې ژمنه کړې وه هسې
نه امريکادتورخم له لارې ځمکنی يرغل وکړي اوياهم امريکان ورنه راداخل نه شي په هرصورت موږ
پېښورته په ډېرګړاوواوخفګان سره ورسېدو په حيات ابادکې مې پلارپوره شناخت
درلودخوزمالومړی ځل ووچې له هېواده بهروتلم دهغه ديوه دوست په کورکې مودرې څلورشپې وکړې
اوبيايې يوکرايي کورراته پيداکړچې په هغه کې مواواړول
له نېکمرغه چې له موږسره دپيسوڅه کمی نه وو په لښکرګاه کې دځمکې اوڅودکانونو نه چې په کرايه
يې ورکړې و و پلارته مې پوره پيسې لاسته ورتلې يوه پوره يوه مياشت بې کاره وو خووروسته ورته
خپل کوم ملګري دملګروملتونو دمهاجروپه اداره UNHCRکې دنده پيداکړه چې عايديې بدنه وو زه
ميونداووړې خورګانې مې دمهاجروپه لېسه کې شامل شوو خوداکارهم په ډېرووا سطووشو وروسته
ورو ورودامريکايانو دنظامي يرغل اوبمباريوپه سبب ځينې نورې کورنۍ هم دلته راکډه شوې
نورددې په ځای چې دهېوادپه حالاتوفکروکړم په رحمان بابالېسه کې مې خپلو زده کړوته په دوولسم
ټولګي کې دوام ورکړهڅه مې داوه چې خپله وړتياوښايم په لومړيوکې زماځانګړې هلمندی لهجه
دښوونکو زده کوونکو لپاره ډېره په زړه پورې وه خوورسته راسره عادت شول بايدووايم چې دومره هم
نه پوهېدم لکه دلته چې مهاجرې نجونې اوهلکان پوهېدل خودپلارپراخه نظراوکورسونونيولو
زماداستونزه هم حل کړه په څلورنيم مياشتينيوازموينوکې دريم نومره راغلم چې داپه څلوېښت کسيزه
ټولګي کې ښه نومره وه انګريزي کورسونه مې هم ونيول اوشپه ورځ مې په درسونوکې کوښښونه کول
يوکال وروسته له دوولسم ټولګي څخه فارغه شوم پلارجان مې راته دکانکورپه ازموينه کې داخله
واخيسته اودپېښورپوهنتون دادبياتوپوهنځي پښتوڅانګه مې انتخاب کړه سوالونه ډېرسخت نه وو
بله خبره داوه چې زموږ دټولګي نه يوازې شپږ نجونو غوښتل چې لوړې زده کړې وکړي ځينوويل چې
کډه يې وطن ته ځي ځينوويل چې دپوهنتون اجازه ورته نشته خوماته مې پلارلاپه دوولسم ټولګي کې
ويل دپوهنتو ن تياري نيسه ته بايدلويه ښځه شې اوښه شخصيت ولرې
دهغه اعتماداو تشويق زمادبرې لومړی رازووپوهنتون څومياشتې وروسته پيل شو دلته نوپه لومړي
ټولګي کې هلکان اونجونې ګډکښناستل دبې ځايه خبروپه ځای هرڅوک خپلودرسونوته متوجه وو
دپوهتنو ن لومړی اووروستي سمسترونه ډېر سخت وي لومړی په دې چې يوڅوک له نوي تحصيلي
سيستم سره اشناکېږي سمه اشنايي ورسره نه لري اووروستی په دې چې دفراغت اومونوګراف ليکلو
غم وي اوله ملګرو بېلتون هم دردونکي وي په لومړي ټولګي کې ټول شپېته کسه وو چې دنجونو
اوهلکانو شمېرنږدې سره برابروو

ډېرې په کې ځېله پېښوريان وو اونوربیاجلال اباداوکابل نه وو خودلته ټول دکابلیانو په نوم یادېدل
وروسته چې یو څه بلده شوم دوه نجونې چې غوټۍ اوهیله نومېدې اویوبل هلک دلښکرګاه وو چې
سلطان نومېده ورسره ومې پېژندل هغوی ډېروخت دلته په مهاجرت کې تېرکړی وو چې زماپه څېرله
لهجې نه زرنه پېژندل کېدل اوچافکرنه کاوه چې دهلمنداویاکندهاربه وي په لومړیوکې مې ملګري له
هیلې اوغوټۍ سره وه اودسلطان سره مې له سلام پرته دوطنداری په حساب ددرسونو اوهلمندپه اړه
ځینې خبرې کولې هغه هم په دې چې سلطان ،هیله اوغوټۍ له کومې بلې لیسې نه یوځای فارغ شوي
وو اوملګري یې خوړه وه بله داچې سلطان به کله کله خپلې لنډې کیسې هم دپښتو ځانګې په
اونیزوغونډواومحفلونوکې اورولې غوټۍ اوهیله هم څه ناڅه په شاعری پوهېدلې اوګڼ شعرونه یې
یادکړي وو همداسې دانورټولګیوال موهم داسې کسان وو چې چې له ځینورسنیواواخبارونوسره یې
کارکاوه
ماچې له لیکوالۍ سره له پخوانه مینه لرله تراوسه مې څه نه وولیکلي ډېرې سوژې مې په ذهن کې
پخې کړې وې هیله مې لرله چې یووخت یې ولیکم استادانوبه هم په دې ټینګارکاوه چې بایدلیکوالان
شو ادبیات بې له لیکنې ، څېړنې اوتنقیده په دردنه خوري خومابه چې بیاهم هرڅه ولیکل نونه به مې
خوښېدل خپله داستونزه مې مورته چې په یوه لومړني ښوونځي کې ښوونکې وه وویله خوهغې ویل
چې په یوځل ځوک نه ملاکېږي به باربارېې ولیکه پلارمې دملګروملتونو دمهاجرو اداري دخپرونې
ځوکنې راته راوړې چې دنړۍ دګنوکډوالوډېرې دردونکې کیسې په کې وې اوپه کیسوکې خپله افغان
مهاجرهم راتلل چې دکیسوترځنګ په کې دهغوی په اړه خبرونه اوداستاني مطالب هم وو یوه ورځ مې
پلارله ځان سره دپېښورپښتواکاډمۍ ته هم بوتلم اوله ګنو مخوروڅېړونکو ، لیکوالو اوادیبانوسره
یې مخ کړم ډېر و سترو لیکوالوراته دخپلې لیکوالۍ دپیل کیسې وکړې چې په لومړي سرکې
زماغوندې وو اوخپلې لیکنې یې نه خوښېدلې اولیکنې یې زمانه هم کمزورې ښودلې خواوس یې
کتابونه په پوهنتون کې لوستل کېدل دهغوی بې ساري تشویق دومره وهڅولم چې ماویل زرکورته لاړه
شم اویوڅه ولیکم اوهغه څه چې په پوهنتون کې مې زده کړي اویالوستي په کې ټول عملي کړم له هغې
خواداکاډمۍ مشرانوراته دادبیاتویوپنډ لاربښوونکي کتابونه هم راډالۍ کړل پلارجان مې که څه هم
یوقاضي وو خوپه لارویې دادبیاتوپه ارزښت ،ګټو اودیوه ملت په ژوندي ساتلو دومره خبرې راته
وکړې چې کټ مټ دادبیاتودیوه ښوونکي غوندې ښکارېده.
***
یوه په زړه پورې خبره داوه چې له میوندزماله وړوخورګانو اوځینوګاونډیوماشومانوسره په
درسونوکې زماورجانې مرسته کوله اوزه یې خپلودرسونوته پرېښې وم اودکورځینې کارونه به مې
ورسره کول دشپې که څه هم ګرمي وه خوچپېړنوټونه به مې راواخیستل دادب پوهنې په اړه به مې
کتابونه اونوټونه ولوستل یوه شپه مې دادب پوهنې یوکتاب ځوځله ولوسته دلنډې کیسې ژانرمې
ځوځله له ذهنه تېرکړاوبیامې خپلې لومړۍ لنډې کیسې ته (دمهاجره) نوم ورکړاولیکنه مې پیل کړه

چې سوڅه يې خپل پلار راکړې وه په کيسه کې يوه افغانه مهاجره له کابل نه داسې مهال راووځي چې مېړه يې په يوه راکټي بريدکې وژل کېږي له خپل مشراتلس کلن زوی اوکوچنی اته کلنې لورسره کورپرېږدي پېښورته رارسېږي په يوه پنډغالي کې په خېمه کې ژوندتېروي مشرزوی يې دځان لپاره روزګارلټوي زده کړه ورنه پاتې کېږي بلاخېره دسړل جوړونې په يوه ساختماني شرکت کې کارورته پيداکېږي اوهلته ډبرې ماتوي يوه ورځ دورځونه وربانديې په غره کې کاڼی راولوېږي لومړی يې ملاماتېږي اوبياپه يوه روغتون کې مري مهاجره مجبورېږي چې دنفقې ګټلو لپاره سوال وکړي خوداچې پښتنه ده سوال ورته ښه نه ښکاري اودايي ضميرنه مني چې دخاوندله مرګه وروسته دې چاته لاس اوږدکړي وړوکې لوريې هم ناروغه وي بله ورځ يوتورمخی سړی راځي اولوريې دپيسوپه بدل کې ترې غواړي مهاجر ه مجبورېږي دلسوزروکلداروپه بدل کې خپله ماشومه لور پرې په دې هيله خرڅه کړي چې هغه به يې درملنه وکړ ي اوله مجبوريتونوبه يې وژغوري خوکله چې دتورمخي سوداګرموټرروان شي دمهاجرې زړه دردکوي يوه شېبه په کې راځي دموټرله تورونښښنودهغې دوړې لوراوازراځي په زړه يې دردديوه بله شېبه راځي له خولې يې وينه داره کوي اوپرمخې رالوېږي
کيسه مې په ډېروهنري الفاظو وليکله اوده شوم دشپې مې هم همداسې يوه مهاجره په خوب کې ليدله څوځله دشپې پاڅېدم اوبېر ته به اوده شوم سهارمې دچايوڅښلوپه وخت کيسه خپلې موراوپلارته واوروله خوکتل مې چې ددواړه ژړغوني غوندې شول اوپه سترګوکې يې اوښکې وځلېدې افرين اوشاباسي يې راکړل پلارمې داهم راته ويل چې پته کړې دې ده خوداچې سوڅه ده راکړې وه نوويې منله چې ماليکلې
سهارچې پوهنتون ته لاړم کيسه مې په تفريح کې غوټۍ اوهيلې واوروله چې نظرپرې ورکړي هغوی دواړوولوسته غوټۍ په خنداراته وويل
افرين له تانه هم ښکلې ده
په تعجب مې ورته وويل
زمانه !
هوته له خپلې ښکلاڅه خبره يې قاضي صيب (زماپلار)ملامت نه دی چې دښکلانامه يې دربانديې اېښې
بيايې ټوکې بس کړې راته ويې ويل
ډېره ښه ده
ماويل سلطان صيب ته يې ورکړه نوره به يې درته کر ه کړي هغه په کيسه ليکنه کې په ټول ټولګي کې مهارت لري استادانوهم ستايلی دی
په رخصتۍ کې مې همداسې وکړل درې واړه دکتابتون خواته لاړو سلطان دکوم پنډکتاب پاڼې اړولې اودمېزشاته غلی ناست وو زموږ په ليدوله څوکۍ پاڅېدپه رنګ کې يې لږ بدلون راغی ماليدل چې

لاسونه يې هم دمعمول خلاف لږڅه لږزېدل له مقدمې پرته مې کيسه ورکړه هغه څلورواړه پاڼې واخيستې زمادتشويق لپاره يې يوڅوخبر ې وکړې اومادليک ستاينه يې وکړه کيسه يې هملته سرسري ولوسته اوبيا په واه واه سرشو ويې خندل اوغوټۍ ته يې وکتل

زه په خپله کليوااله ويارم هلمند خوماته يوکلی ښکاري زماپه خيال کې هم نه وو چې يوه هلمندۍ نجلۍ به يووخت پوهنتون ته راځي اوپه کيسه ليکنه کې به زماسره سيالي کوي

ټولو وخندل سلطان په کيسه کې ځينې خبرې وکړې اوڅوجملې يې اصلاح کړې خوماورنه وغوښتل چې خامۍ اونيمګړتياوې يې ښېګاه په کورکې وګوري اوپه کاغذکې يې وليکې اوبيايې ماته وسپارې ځکه چې اوس هسې هم رخصتي وه

هغه هم په خوښيۍ ومنله داسې مې حس کړه لکه په دې خبره مې چې له کوم لوی عذاب نه ژغورلی وي سباورځ په پوهنتون کې دپښتوادبياتو دودې اوپرمختګ په اړه کنفرانس لپاره يوه مقدماتي غونډه وه دپېښور پوهنتون اوپښتواکاډمۍ ترڅنګ دلروبرګڼ ليکوالان اوادېبان په کې راغونډ وو اوددغه لوی کنفرانس لپاره په تياريوغږېدل له همدې امله ټولګی بندوو کله چې غونډه خلاصېده سلطان مې خواته راغی ترڅنګ مې کښناست لومړی يې څوخبرې وکړې ددغه جوړېدونکي کنفرانس په اړه وکړې بيايې له څونوروپاڼوسره زماکيسه راکړه ويل يې چې ښېګڼې اوبدګڼې يې په کې ټولې ليکلې دي هلته په سټېج ويناوې کېدې اودلته دواړه په خبرومصروف و و خو دپخوا خلاف دهغه په خبروکې کله بندښت اوسکته راتله له خبرويې څرګنده شوه چې دلته په حيات ابادکې له خپلې موريوې خور اومشرورورسره چې اوس په پېښورکونسلګرۍ کې ماموردی اوسي اوپلاريې چې يوفوځي افسروو پخواپه هلمندکې شهيدشوی دلنډو کيسو څوکتابونه يې هم راډالۍ کړل اوغونډه پای ته ورسېده

***

کورته چې ورسېدم له ډوډۍ خوړلووروسته مې همغه پاڼې راواخيستې په دوه پاڼوکې يې زمادکيسې په اړه ليکلي وو چې ډېره په زړه پورې اوښکلې موضوع په کې راغلې په خاميو کې يې ليکلي وو چې ځينې ګرامري قواعد په کې نه د ي مرعات شو ي اودخيال په خم کې ډېره نه ده رنګېدلې بايدډېره په هنراوخيالاتو سينګارشوې وی له دې پرته يې نورټول صفتونه ليکلي وو خوعجبه داوه چې صفتونه يې دکيسې نه بلکې ټول زماپه اړه وو چې زمادکړووړواوپه ټولګي کې دچوفتيااوخبرونه کول دريځ يې په باربارستايلی وو دکيسويوکتاب مې پرانست په کې وړوکی کاغذي پاکټ ايښی وو زړ زړمې پرانېست په يوه رنګه کاغذکې ليکل شو ي و و پاکټ مې ځېرې کړاوپه رېږدېدلولاسونومې دکاغذکرښې ولوستې په کې ليکل شوي وو

ګرانې ښکلا !

ماترننه داوسنۍ زمانې په مينه باورنه لرلواصلاپه ماپه کډوالۍ کې عمرپه دومره مصروفيت کې تېرشو چې دمينې په مفهوم هېڅ پوه نه شوم اوترننه مې زړه ديوه تياره اوکنډرپه څېرپاتې شو مادخپلې مورنۍ مينې نه پرته بله يوه مينه هم په زړه کې نه ده لوبولې اوپه بازاري مينومې باورهم نه وه
زه خبر ې نه اوږدوم تاته به معلومه وي چې زه ښه تکړه ويانديم خوته ګورې چې تاسره مخ شم ژبه مې بندېږي اولاس مې رېږدي چې ته بيانه يې نوجوړاوروغ شم په دې کيفيت ته زمانه ښه پوهېږې ته باوروکړه چې زه په زړه کې کوم مطلب نه لرم اونه مطلبي انسان يم زړه مې ستالپاره دسپېڅلتيااوپښتني مينې نه ډک دی داهم له هغه شببې چې ته مې په پوهنتون کې ليدلې يې مادنورودمينې داستانونه ډېرليکلي خوخپله مې مينه نه ده کړې ممکن ستا په زړه کې دغوتۍ اوهيلې په اړه څه تېرشي خوبايدپوه شې چې زموږ ترمنيځ دوروروړلۍ اوخوروړلۍ تاردی غوتۍ له يوه ځوان سره کوژده شوې اوهيله له بده مرغه چې له وړکتوبه دخپل کاکادزوی په نوم ده زه ستاځواب نه غواړم خولږترلږه بايدزماحالت درک کړې اخردواړه په هغه ښارکې پيداشوي يو چې دکلتوري محدوديتونوسره سره يې خلک په مينه اوانسانيت کلک پوره باورلري
هيله کوم چې دارازپه خپل زړه کې داسې پټ وساتې لکه په هديره کې چې دمړورازونه خوندي وي
په درنښت
سلطان هلمند

زړه مې درزاکوله زه په دې وخت کې نولس کلنه پېغله وم په ټول وجودکې مې دهيجان يوه څپه خپره وه دهغه په ليک کې کومه بده خبره نه اوپه رېښتياهم له سپېڅلتيانه ډک وو خودالومړی ځل وو چې مې د داډول يوه ځوان چې زماوطندارهم حسابېده داسې عاشقانه ليک ترلاسه کولو دپلارمينې ،اعتماداومهربانۍ هروخت زماپه ذهن کې دسلطان انځورپيکه کړی وو وروسته له دې په پوهنتون کې هغه يوه خبره هم نه شوی کولی اوديوه شوخ هلک په ځای ورنه ډېرارام اوغلی انسان جوړشوی وو په مياشتومياشتومې هم له هغه سره بې له سلامه دمينې په اړه څه ونه ويل هغه فکرکاوه چې ليک يې په ماډېربداثرکړی که څه هم ډېرعمريې په پېښورکې تېرکړی وو خو کره وړه يې بياهم ديوه حياناک کليوال ځوان غوندې وو
زه هم يوڅه په خپل دريځ پښمانه وم خو په پوهنتون اوپردي ملک کې راته مينه کول ښه نه ښکارېدل يوه ورځ يې دپوهنتون مجله هم راته ډالۍ کړه چې زماکيسه هم په کې دښوکيسه په پاڼوکې چاپ شوې وه دلومړي کال دواړه سمسترونه همداسې په چوفتياکې تېرشول په زړه پورې خبره داوه چې سلطان په دواړو سمسترونوکې اول نومره شو اوزه پنځم نومره راغلم غوتۍ اوهيله هم په ښونومرو کامياب شوې

لومړی تحصیلي کال په ختمېدو شو اورخصتي شوه په وروستۍ ورځ مې زړه ووچې سلطان ووینم اوورته ووایم چې زه ترې خفه نه یم خوهغه له شرمه هېڅ په مخه نه راته حتی داول نومره ګۍ دمبارکۍ ورکولوموقع یې هم رانه کړه چې زه وربانديې ډېره مایوسه وم اوځان راته ملامت ښکارېده ځکه زه یې کلیواله یادېدلم اوبایدتشویق کړی می وی زه پوهېدم که هغه دټولګي هرې نجلۍ ته دمینې خبره وکړي نوهغه به ورنه انکارځه چې له خوښۍ به په جاموکې نه ځایېږي
په رخصتیوکې زه غوټۍ ، هیله اوزموږ څونورې ټولګیوالې چې پېښوریانې وې هروخت یودبل کورنوته تلو اویوبل ته به مومېلمستیاوې کولې یوه ورځ غوټۍ راته همدغه کیسه راواخیسته اوراته ویې ویل چې ته ډېره نېکمرغه یې
ماویل ولې ؟
ځواب یې راکړ
ته دسلطان غوندې یوه انسان اویوه ښکلي ځوان دخپلې مینې په توګه انتخاب کړې یې خوته بیاهم......
نورپه خنداشوه
یوه شوم چې سلطان دوی هم خبرکړي اویایې داکارد هغوی په مشوره کړی وروسته دواړوپرلپسې دهغوی صفتونه راته کول اوویل یې چې څومره پېښوریانې دهغه دمینې ترې دي خوسلطان ورسر ه مینه څه چې معمولي خواخوږي هم نه لري
ماپه خوله ورته څه ونه ویل خوپه زړه کې په خپلو کړوډېره پښمانه وم سلطان چې ماپه تېریوه کال کې وڅارلو رېښتیاهم یوپوه انسان وو دنوروځوانانواومحصلینوغوندې شله ګي په کې نه وه درخصتۍ په اوږدوکې مې په لومړي ځل حس کړه چې ماهم په غیاب کې په هغه زړه بایللی ځکه په بارباربه مې دهغه ښکلې څېره په خیال کې ورانه اوجوړه کړه
په زړه کې مې ورځ په ورځ دمینې خواږه دردونه خورېدل کله ناکله به مې ناڅاپه دپوهنتون مجله راواخیسته اودهغه تصویرته به ځېرشوم چې دهغه له نوې کیسې سره په مجله کې چاپ شوی وو
***
دویم ټولګی مونوی پیل شو پوره مطالعه مې کړې وه ګڼې کیسې اومضامین مې لیکلي وو خوکله چې ټولګي ته لاړ م لومړی هڅه مې داوه چې سلطان ووینم خودوه درې ورځې راته معلوم نه شو په څلورمه ورځ چې راغی نوسترې مه شي مې ورسره وکړل اودنه شتون یوښتنه مې ترې وکړه ویل یې چې په رخصتیوکې هلمندته تللی وم په لومړي ځل مې دهغه سره نږدې نیم ساعت خبرې وکړې چې ډېرې یې دهلمنددیادونواوپه لښکرګاه کې دبهر نیوځواکونودبې ځایه بمباریواووژنوپه اړه وې له طالبانویې سرټکاوه چې ښوونځي یې تړلي دي دخبروپه جریان کې مې کتل چې زړه مې درېږي اودهغه په رنګ کې هم بدلون راځي
اخرمې زړه راغونډکړلومړی مې ښښنه ترې وغوښته اوبیامې په ګوډوماتوالفاظوپه دې پوه کړچې مینه یې راته منظوره ده

وروسته له دې ورځې به موو خت په وخت دمينې خبرې سره کولې خود سلطان هغه حالت مې کله هم نه هېرېږي چې زمادا قرار په وخت دهغه په وجود کې راغی او په کوم نظريې ماته وکتل اوزه په کوم حالت کې وم لکه خزان وهلې پاڼه ټوله رپېدم او حمزه بابا شعرمې په سرکې انګازې کولې

غل د محبت غلطېدی نه شي
څوک چې په محفل کې چاته نه ګوري

نورنوهغه راسره په درسونوکې هم پوره پوره مرسته کوله دهغه ښواخلاقوپه کمه موده کې زمادپلارخواخوږي اودرناوی هم جلب کړدمهاجروپه څوغونډوکې يې زماپلارسره هم وليدل اوپلارمې دمورپه وړاندې څوځله دهغه دښواخلاقواواستعدادستاينه کړې وه دهغه له برکته مې ليکوالي هم ښه شوه غوټۍ اوهيلې هم زموږ سپېڅلې مينه ستايله زماغرنۍ ښکلا په ځای پاتې وه په پوهنتون کې ګڼو هلکانو سترګې راپسې وړلې خوکله به يې چې دسلطان سره په ګرځېدوکې يوځای لېدلم نوفکريې کاوه چې کورنۍ خپلوي سره لري نوځکه خويې زماسره خبروته زړه نه ښه کاوه
دويم کال مې ديوې سپېڅلې او خوږې مينې په خمارکې تېرکړچې بې دغوټۍ اوهيلې څخه پرته بل هېڅوک هم نه راباندې پوهېدل سلطان زمادتوقع خلاف هم دلوړواخلاقو اواستعدادمجسمه او په ځوانۍ کې ديوه ښه شخصيت نه برخمن وو ډېرځله به په ټولګي ، لاراوکتابتون کې سره يوازې شووخودهغه له خولې مې يوه خبره هم داسې وانه وربده چې دويلو دې نه وي ډېره شوخي به يې داوه چې په موسکابه يې زمادښايست ستاينه وکړه اوويل به يې چې زمامينې له درسه ويستلی دی خوداسې نه وه هغه په انګلېسي کورس کې استاد شو اواول نمره ګي يې هم ټينګه کړې وه چې ماپه زړه کې وياړېږي کاوه نورراته داسې ښکارېدل چې خدای پاک هغه زمااوزه دهغه لپاره پيداکړې يو مابه چې د کړووړواودهغه په اړه دخپل پلاردريځ ته کتل پوره يقيني وم چې دراتلونکي ژوندپه شريکېدوکې به موکومه ستونزه نه وي دمينې دغه خوږو شپېوزه دژوندپه ډېرورازونو وپوهولم له سترګومې پردې لرې شوې دهغه پاکې مينې داسې دروا وسمسوروورشوګانوته يوړم چې ساعتونه په کې دشپبو په څېر تېرېدل ،دنړۍ ټولوباغونوخوشبويي په کې خوره وه وږمومې قدمونه ښکولول بلبلانودمينې سندرې ويلې اودلمرزرينووړانګوله ګلپاڼوسره لوبې کولې هلته دسهارله شوره ډکې اودماښام په چوفتياکې ډوبې رنګينې شپې دځوانۍ خوبونه ته ورته وې چې نه يې کو م شاعرپه شعرکې انځورولی شي اونه يې هم ددې نړۍ نقاشان په تابلوګانوکې پنځولی شي ماته داسې ښکارېده چې ددغه ورشوپه نازکوچمنونواوګلغوټيولومړي قدمونه ماايښي خوڅوقدمه چې لاړم راته څرګنده شوه چې دنوروانسانانود دپلونوخاورې هم په کې نشه کوونکې خوشبويي خوروي ماهم هلته درنګارنګ ګلونوپه بسترخوب پيل کړسترګې مې سره ورغلې اوهلته مې په بېهودشاتودمچيودپېښوپه

ځېرډګلونواورنګونوشیرېِ ځای ونیوه خوچې دنسیم یو ې خوږې عطرینې ځپې له دغه نازدانه خوبه راپاڅولم نودرېیم ټولګی هم پای ته رسېدلی وو زماسلطان همغسې زماپه سترګوکې ښکلی وو لایې هم نوم دټولوټولګیوالوپه سرکې راته لیکنې مې هم دهغه له برکته په مجلواوروځپاڼوکې خپرې شوې وې چې ډېرلوستونکي یې زمادلیدلوپه ارمان وونورنوزموږ ښتنه مینه هم دپټېدلونه وه په مینه کې به موترټولولویه جذبه دومره وه چې په یوازېتوب کې به مو یودبل لاسونه یوه شېبه ټینګ ونیول اوډېرډېرافراط به داووچې دیوه اوبل لاسونه به مو بې اختیاره ترشونډویوړل اوښکل به موکړل
***
په دریم ټولګي کې په رخصتیوکې یو ه مهمه خبره داشوه چې غوټۍ مې موررابانديِ خبره کړه اوله هغې مې دپټې مینې خبره پلارته ورسېده که څه هم زماپلارډېرمهربانه ووخوخپله مینه راته دهغه په وړاندې یوه سرغړونه ښکارېده زماوېره بې ځایه وخته برعکس پلارمې یوه شپه زه خپل څنګ ته کښېنولم زمااوسطان دمینې کیسه یې راواخیسته اوپه دې یې ملامته کړم چې ولې دې پخوازه نه خبرولم سپېځلې مینه کومه ګناه نه ده اخرماهم ستاموریه مینتوب کړې وه دهغه په دې خبروچوفه خوله له کوټې ووتم اوبیامې یې دمورسره ترنیموشپوخبرې کولې خوزه لکه کوم لوی جرم مې چې کړی وي په خپله کوټه کې ناسته وم اوځان مې په مطالعه مصروف کړی وو
دشپې په سهارمې څه لیکل چې دکورتلفون ته دسلطان زنګ راغی و رباندې بندمې کړیوې بلې کوټې ته لاړم اوهلته مې ورسره په ارام خبر ې پیل کړې سلطان مې خبرکړچې دمینې خبرې موغوټۍ زماترپلاره رسولې خوهغه ددې په ځای چې ورخطاشي ویې خندل اوزیاته یې کړه
لبونۍ هېڅ فکرمه کوه زه وایم له دې وېرې به دې ټوله شپه په ویښه تېره کړې وي هغه کارهم زماپه خوښه شوی ماخپله کورنۍ خبره کړې غوښتل مې ستاپلارمې هم خبرشي دریمه ورځ له خیره جرګه درځي ګوندې خدای دزماکړي اخردیوه وطن یو هغه وخندل غرېبې لړ پیکه شوبیایې زیاته کړه وروراومورمې خوښ دي اوزمادا پرېکړه یې ستایلې خدای دې وکړي چې هرڅه سم ترسره شي خوڅه یادونه دې ته هم پلارته وکړه شرمېږه مه زمااوستادراتلونکې ژوندخبره ده څه ټوکې خونه دي اونه هم خدای مه کړه کومه ګناه ده هغه دعبدالله مقري سندره دې نه ده اورېدلې
اوتابه ماته راکوینه....
زه تلوارکومه......
هغه وخندل خومادبښنې په غوښتلوتلفون پرې بندکړچې خبرې ښې نه دي
***
همداسې وشول پلارمې هم په تلفون کې دسلطان له ورورامان الله سره چې په کونسلګرۍ کې ماموروواوپه امان سره یې شهرت درلودپه دې اړه خبرې کړې وې دهغوی جرګه چې پنځه کسه وه راغله پرېکړه دهلمندپه ځای دپېښورپه دوداودوستوروشوه زمادسمال یې ورکړدهغوشېبودخوښیوبیان کله هم نه شي راتلی ،زه دهغه چاپه نوم شوم چې پرې مینه وم دریم

ټولګی هم پای ته ورسېد زمااوسلطان په یوځای ګرځېدونورهېڅ نېوکه نه وه خو پېښتني احساس بیاهم ددې اجازه نه راکوله چې دهرچاپه مخ کې دې خبرې وکړو زه اوس دهغه کوژدنه وم اوپه درسونوکې مویودبل سره پوره سیالي کوله ماته ځان دد ې نړۍ ترټولونېکمرغه نجلۍ ښکارېده هغه ورځې زمادژوندله ډېروښکلواورنګینوورځونه وې لنډه داچې په څلورم کال فارغېدلو نو یوه ورځ وروسته زموږ واده هم په خوښۍ سره ترسره شو زه دسلطان اوزماشو ماله دې نه پخوادمینې ډېرداستانونه لوستي ووخو پایله یې زموږ خلاف وه دلته بایدووایم چې زماسره داسې الفاظ نشته چې دخپل پلارجان اوګرانې مورجانې ستاینه اومننه پرې وکړم هغوی زموږدزده کړې لپاره خپل وطن پرېښوداوبل وطن ته رامهاجرشول هغه زمادخورګانو اوورورجان لپاره خپله یوه برخه ځمکه هم خرڅه کړه ځکه هغوی په یوه خصوصي لېسه کې زده کړه کوله دمهاجروپه اداره کې هم ګڼ مهاجرزمادپلارله کارونوخوشحاله وواوهغه ورسره په وخت لازمه مرسته کوله
په هغوشپوکې له خوښۍ په جاموکې نه ځایېدم چې زه یې دخپل ژوندنېکمرغه ورځې شپې بولم هغه په دې چې یوله پوهنځي نه پنځم نومره فارغېدلم اوبل داچې خدای یوښکلی پوه دژوندملګری راپه برخه کړی وو.
خوکله چې پنځه میاشتې وروسته دواده په ورځ زماډولۍ دسلطان کورته روانېده پام مې شو چې دلومړي ځل لپار ه مې دپلارجان سترګې له اوښکوډکې دي هغه په ډېروسختوورځوکې هم نه ووژړلي اونه هم دومره خفه شوی وودهغه اوښکوزماورپام کړچې دموراوپلارله هغه خوږې غېږې جداکېږم چې دخپلې مشرې لورپه توګه یې په پوره نازونورالویه کړې وم زده کړه یې راباندې کړې وه اوداسې چاته یې واده کولم چې زمادخپلې خوښې ځوان اودخیالونوملګری وو
سلطان دویم نومره فارغ شو په پوهنتون کې یې داستادۍ لپار هم چانس درلودخو هغه نه غوښتل اویوې بلې خیریه موسسې ته یې اسنادورکړي وو
۱۳۸۵کال وو دپاکستان حکومت یوځل بیا په جدي توګه له مهاجروغوښتل چې خپل هېوادته دې ستانه شي ځکه دهغوی په اصطلاح اوس په افغانستان کې پراخ بنسټه حکومت راغلی وودایې هم ویل چې ټاکنې ترسره شوې دکرزي حکومت ارامي راوستې اوجګړه نورپای ته رسېدلې په راتلونکې یوه میاشت کې چې هرڅنګه وي بایدټول مهاجرکمپونه خالي کړي یوان اچ سي ارهم ددغه میاشتې په تېرېدو خپل ګڼ کارکوونکي ویستل چې ظاهرایې دبودیجې کمښت اودکارونوسپکوالی بهانه کړی ووپه دغه کارکوونکوکې یوزماپلارهم وو په بله میاشت کې نامعلوموکسانو دپېښوردکونسلګرۍ دماموریټوپه یوه موټرپه حیات اباد کې ډزې وکړې درې څلورکسه یې ټپیان شول چې یوپه کې زمالېوراماn (دسلطان مشرورور)ووهغه هم دسلطان غوندې نېک انسان وو خومتسفانه چې زخمونه یې کاري وو اویوه اونۍ وروسته یې په روغتون کې ساه ورکړه ځوانه ښځه اودوه ماشومان یې موږته راپاتې شول.

يوه شپه مې پلارزموږ کورته راغی ویل یې چې نوردلته نه پاتې کېږي اوبېرته لښکرګاه ته ځي هلته اوس یوڅه ارامي راغلې دبیارغونې کارونه پیل شوي اومکتبونه پرانستل شوي دي ، کاراهل کارته سپارل کېږي سلطان هم چې دورورمرګ وربانديې له حده زیات اثرکړی وو له پېښوره یې کرکه کېده اوله پلارسر ه مې یې تلوته تیاري وښوده وروسته یې هغه موسیسې ته چې ده په کې په ښه پوست کارکاوه استفاورکړه ماته یې ویل چې دنده درته پیداکوم خوموریې (زماخوابنې) ددې مخالفه وه چې په پردي ملک کې دې دنده واخلم پنځلس ورځې وروسته دنوروماهاجروسره زموږ کډې هم دهلمند په لورروانې شوې دومره هم په دې وځنډېدو چې دورورا وخویندو تعلیمي اسنادمونه ووجوړکړي سلطان ته کونسلګرۍ داوړاندیزهم کړی وو چې دامان په ځای دنده اجراکړي خودسلطا ن دادنده نه خوښېده
اوویل یې چې زه یودېپلومات نه بلکې ادیب یم اوپه خپله برخه کې بایدخپل استعدادوازمایم یوماښام موږ ټول دتورخم له پولې واوښتو اوډېره موده وروسته راباندې دخپل وطن هواولګېده وړاندې دپولیسوترڅنګ دبهرنیوسرتېروګڼ ټانکونه هم ولاړوو له هغه ښاره وتم چې مامینه اوزده کړه په کې کړې وه سلطان ته مې وکتل چې سریې زماپه اوږه ایښی وو اوارام خوب یې کاوه
***.
دویمه ورځ لښکرګاه ته ورسېدوپه لاروکې موولید ل چې په سړکونوکارروان دی ځای ځای دبیارغونې کارونه هم روان وو خوهرځای بهرنیوسرتېروهم کلکه تالاشي کوله دبهرنیانوپه بمباریواودطالبانوپه حملوکې ګڼ هغه کسان وژل شوي وو چې موږ په لښکرګاه کې پېژندل ، دوه ورځې موږ هم دخپل پلارپه کورکې تېرې کړې وروسته دسلطان دوی خپل کورته لاړوچې کاکایې مخکې له مخکې ورته خالي کړی وو اوځینې وران ځایونه یې رغولي وو دلته حالات هسې هم نه وولکه په پېښورکې چې ویل کېدل اویاموله راډیوګانواوربدل خویوه خبره چې زمالپاره په زړه پور ې وه داوه چې دنجونولپاره په لښکرګاه کې ځوښوونځي رغول شوي و و چې په توروجاموا وسپینوپړوونوکې ګڼې نجونې ښوونځیوته تللې . پلارمې ځوورځې وروسته بېرته دلښکرګاه په محکمه کې دنده ترلاسه کړه سلطان ته دولایت په مقام کې ډېر زردانګلیسي ژباړن اومطبوعاتي کارکوونکي په توګه دنده پیداشوه چې په وزګاروخت کې یې ځودولتي ریسانواونوروزده کوونکوته هم انګلیسي ورزده کوله ماهم په یوه منځني ښوونځي کې دښوونکې دنده واخیسته.
دوه میاشتې وروسته زمااوسلطان دمینې لومړۍ وغوړېده اونوم موپرې شګوفه کېښود شګوفې زموږ دمینې وړمې خورې کړې په کورکې موله مودو مودوورسته دیوه ماشوم دژړاغږ اوچت شو اوپه موږ له یوې خوږې سندرې نه هم خوږ لګېده ، دسلطان په مخ به بیاهم دحیاځپه خوره وه کله به یې چې زماپه غېږ کې شګوفه ولیده نوموسکی به شو اومخ به یې بله خواواړولوچې ماته به یې دپوهنتون دوخت دناآشنایۍ وختونه سترګوته دورول خوزمادلېوره امان کونډې اودهغه ددوماشومانوتنکیوځېرودغه

خوښي ترخپل سيوري لاند ې راوستې وه كه څه هم سلطان هره شپېه هڅه كوله چې دغه دوه ماشومان خوشحاله وساتي اوله هرچانه ورباندې ډېرپام وكړي ددې سره سره شګوفه لاس په لاس ګرځېده ډېرونازولواوښې پالنې ، پلرنۍ اومورنۍ مينې داسې وغوړوله چې په څلوروپنځومياشتوكې ديوه كلن ماشوم غوندې ښكارېده.

خوله بده مرغه چې د١٣٨٥كال له نيمايي وروسته زموږ له كورنۍ څه چې له ټولې لښكرګاه خوښۍ لمنه ټوله كړه په څوځايونوكې امريكايانوېر حمانه بمبارۍ وكړې يوه ورځ دامان كونډه له خپلوماشومانوسره مارجې ته دخپلې پلارګني يوه واده ته تللې وه خويوتصادف داووچې دشپې په واده بمباري وشوه سهارخبرراغی چې په بمباركې شل كسه وژل شوي دي چې ټول ملكي وګړي دي خووروسته څرګنده شوه چې دڅلوېښتوپه شاوخواكې كسان په كې وژل شوي دي له بده مرغه چې دامان كونډه اوماشومان هم په شهيدانوكې پيداشول شهيدان ورته ځكه وايم چې دوی ټول مظلومان اوديوې نامقدسې جګړې قربانيان وو هېڅوک هم په دې كې شک نه لري چې دغه كسان بې ګناه اوبې سرپناه وو خوابښې مې له ډېرخفګانه په ورځ كې درې څلورځله ضعف كېدله لس ورځې وروسته يې له ډېره خفګانه په خپل كوركې ساه وركړه اوزموږ په سريوبل اسماني كانې هم راپرېوت نورنوماوسلطان ته بې له اوښكواودردنه پرته بله څه نه وو پاتې هره شپېه مې له خوښۍ تشه وه له ويراوغم كې تېرېده خود تقديرزړه لاهم په موږ نه ووسوړشوی پلارمې له څوهمكارانوسره كندهارښارته دكوم قضايي سمينارلپاره تللی وودوه شپې يې تېرې كړې له هغې خواچې راته دكوم شيطان په سبب دطالبانوپه كمين وربرابرشو دغه شيطانت ورته يوه داسې كس كړی ووچې پلارمې دهغه ناحقه پلوي نه وه كړې دربيمه ورځ خبره شوم چې زمادپلارپه شمول دمحكمې دڅلورونوروكاركوونكو په مرميوسوري سوري جسدونه لښكرګاه ته راوړل شوي دي ددې غم بيان زماپه الفاظوكې نه شي راتللی بله ورځ خبرراغی چې دسلطان يوازينی تره په ترياكوله قاچاكبروسره په كومه لفظي لانجه كې دهغوی لخواپه ډزو ووژل شوسلطان ته هم ګواښونه كېدل چې خپله دنده پرېږدي يوه شپه يې راته وويل چې هلمند يوځل بيادېپښورپه نيت پرېږدي خوپه لاروباوري نه دی چې دطالبانوله وېرې به خوندي ووځي ځكه طالبانوهم دبهرنيوغوندې هرځای تلاشۍ كولې په راديوكې مواورېدل چې بهرنيان چې په سركې يې امريكايان دي د طالبانوپه ضد سخت عمليات پيلوي ټول خلک يوځل بياپه وېره كې وو خودغه عمليات كومه نوې خبره نه وه هره مياشت به ملكي خلک دطالبانواودحكومت دپلويانوپه نوم دطالبانوپه بريدونوكې اودحكومت اونړيوالوځواكونوپه بمباريوكې وژل كېدل اويابه ټپي كېدل دوه كاله په همدې ناورين كې تېرشول هرچاتمه لرله چې په نوې مياشت كې به حالت ښه شي امن به راشي خوهرڅه برعكس ختل دنجونومځكيني فعال ښوونځي دطالبانوله وېرې وتړل شول په شاوخوااوولسواليوكې هره ورځ ګرمې جګړې روانې وې چې يوازې موږ ليدلې اوموږ يې قربانيان وو بې ځايه مرګونه كېدل تردې چې خپله دلښكرګاه ښارهم خوندي نه وولاهم داسې كسان و چې زمادپلار

غوندې فکرونه يې لرل اوددغه تاريخي ښار څخه يې دعلم اوپښتني فرهنګ دټاټوبي جوړلوفکرونه لرل خوبايدچې سرونه يې په لاس کې ګرځولي وی ځکه اوس ددې ډول ارمانونوپوره کول اويالرل دسرپه بيه تماميدل

زمادپلار اودهغه دملګروپه ذهن کې دبست دتېربرم يادونه وو دلته رسنيواومطبوعاتو ددروغوژبې هم غځېدلې وه بهرنيان هم دحکومتي چارواکوغوندې په دروغوعادت شوي وو دحکومت اومخالفووسله والومېړانه داوه چې يوبل ته دتلفاتوشمېره يوله بل نه لوړه وښيي دغورسنيوهلمنددنړيوالوپه خولوکې پوره مشهورکړی وو دلندن اوواشنګټن په څېرپه رسنيوکې يادېده اوبهرنيان يې له نامه سره پوره اشناشوي وو ددې ولايت په اړه يوازې دمرګ ژوبلې اوجنګونوخبرونه خپرېدل په سلوکې په که کوم يوخبردبيارغونې په اړه وو ترياک هماغسې په جوش سره کرل کېدل لکه دطالبانوپه پاچاهۍ کې چې وو اوس دکيسه ليکنې لپاره سوژې ډېرې وې خو خوپه ماکې دليکلوتوان اومينه نه وه پاتې هره شېبه اوهره ورځ دکيسه ليکنې لپاره يوه سوژه وه خوداهرڅه په روغوزړونوکېدل اوس راته خپله ځان دژوندپه کتا ب کې ديوې کيسې اتله ښکارېدله ،هغه څه چې په هلمندکې تېرېدل يوازې ماغوندې بې وزلونجونوته څرګندېدل اوموږ ورباندې ترهرچاوړاندې ښه پوهېدو.

زماوېره هغه وخت لازياته شوه چې سلطان به هرمازديګر دپوليسو يوه رنجرموټر ترکوره رارسولومابه په باربارزاری ورته کولې چې کابل ته لاړشو له دولتي چوپړنه تېرشه هلته ته کولی شې په هره رسنۍ کې کاروکړې داوسنۍ زمانې له عالي مهارت انګلېسي ژبې څخه برخمن يې خوهغه به په حسرت سره ويل چې خپل هلمندته بايدپام وشي ګوندې وي چې يوه ورځ هلمنديان واقبعت ته غاړه کېږدي بهرنيان دغه عمليات پای ته ورسوي اودغه خلک چې ټول هېواداو حتی نړۍ ته يې دمرکواوجرګودرس ورکړی يو وخت دخبروله لارې رامات کړي خودهغه داخيالونه ماته ديخ له پاسه نوشته ښکارېده داېې هم ويل چې که زمامور يې ورسره ومني نوله ميونددوی سره به په ګډه په يوه کورکې ژوندپيلوي.

***

۱۳۸۸ لمريزکال دثوردمياشت وه له ساړه ژمي وروسته بياطالبان فعال شوي وو يوه ورځ دشپې اوده وو چې په تياره کې شورماشورشو اوډډزوغږونه واورېدل شو ل پوليسو په لاسپيکرونوکې نارې وهلې چې له خپلوکورنومه راوځئ ښارته طالبان راننوتي داناري اوشورهره خوادځنګل داورپه څېرخپورشو پرلپسې ډزې هم دېخوانه په لوړاوازپيل شوې زماسره مې دموراوخورګانووېره وه ځکه دهغوی کوردښارپه څنډه کې وواوموږ يوڅه په امن کې وو سلطان ته مې وويل چې ميوند ته تلفون وکړي همداسې يې وکړل ماليدل چې دلومړي ځل لپاره دسلطان لاسونه لړزېږي له هغې خوادميوندله شوره ډک اوازراغی ګډې وډې خبرې يې کولې خودومره ورباندې پوه شوو چې ددوی له کوره بهر په شاوخواکورونووسله وال طالبان چې مخونه يې پټ کړي ورختلي دي دوی په کورونوکې پناه اخيستې

اومورې ته وايي چې شورمه کوی هره شپبه موپه مرګ اونوروښکنځلوګواښوي په همدې خبروکې ديوې چيغې سره دهغه اوازبندشوشپبه پس په هواکې دجيټ الوتکواوازونه واورېدل شول چې په ټيټه فضاکې يې الوتنې کولې له دې غږونوسره که څه هم عادت شوي وو خوپه شپه کې ډېروېروونکې ښکارېدل ځوځله يې دښارکومه څنډه بمبارکړه او د ډزوغږونه روان وو نيمه شپه اوازونه يوڅه غلي شول خوبهرته هېڅاهم دوتلواجازه نه لرله زمادمورااوميوند تلفونونه هم بندوو دسهاررڼاپه خورېدوه پاڅېدم مورې ټوله شپه په ويښه دپښوپه سرتېره کړې وه سهارهسې پرموښکې ورې وم خوکتل مې چې سلطان مې ترڅنګ نشته فکرمې وکړچې جومات ته دلمانځه لپاره تللی اويابه دشپې دپېښې په اړه له چانه معلومات راټولوي که څه هم هغه بېګاډېروپوليسواوامنيتي کسانوته چې ده ورسره پېژندل زنګ وهلی وو خودهېڅاسره هم ددې ناڅاپي پيښې په اړه معلومات نه وو بهرته مې وکتل ټوله فضاګردونوپوښلې وه لاهم په هواکې ګردجنه وربځ خپره وه په اسمان کې دالوتکوپيکه غږونه اورېدل کېدل شګوفه چې اوس څلورکلنۍ ته نږدې کېده په خوارۀ خوب اوده وه اوکله کله به يې شونډې موسکۍ شوې خونه پوهېږم چې کوم خوب به يې ليده په کومه کوڅه کې به يې له چاسره لوبې کولې کله کله به يې خنداهم وکړه چې ماته حيرانوونکې نه وه هغه زمااوسلطان دمينې لومړۍ ثمره وه اوپه دواړودومره ګرانه وه چې سلطان به ويل چې ترڅومې شګوفه په لومړي ټولګي کې نه وي داخله کړې بايدزمورې په کورکې بل ماشوم نه وي زه نه پوهېدم چې هغه ولې داخبره کوله اوولې يې په ژوندکې يې تردې دمه ديوه ماشوم دلرلوهيله درلوده !!!

زمازړه بې واره په سلطان پسې درزېده نږدې اته بجې وې چې په دروازه راننوت مخ يې يوڅه سپېره وو ايله اوس مې پام شوچې دکوردروازه موخلاصه پاتې ده مخ يې سپېره وو اوسترګې يې له اوښکوسرې اوښتې وې زماپه ليدو دبرنډې په څنډه کښناست او ناڅاپي په ژړاشو وروسته چې په خبروراغی نوڅرګنده شوه چې دشپې په بمبارکې زمادمور، کاکااوشاوخواشپږ اوه کورونه له خاوروسره خاورې شوي دي په کې پټ وسله وال څه چې کومه چرګه اوسپی هم ژوندی نه دی پاتې يوازې زماکاکاخسراوکاکاوې چې شپه يې په بل ځای کې وه ژوندي پاتې دي ددې خبرې په اورېدومې په زړه کې ددردڅړيکه راغله همغلته ضعف رابانډې راغی اوبياپه ځان نه يم پوهېدلې.

***

ددې ورځې په مازديګر په رسنيوکې دهلمندامنيتي ځواکونويوخوااوابتلافي ځواکونوبل خواپه وياړسره دکورنيواوبهرنيورسنيوله لارې خپلې برياوې اعلانولې چې په لښکرګاه کې يې دوسله والوطالبانودبريدونومخنيوی کړی دی په لسګونومخالفين يې وژلي اونيولي دي خوپه هغه شپه هېڅاته هم زماپه څېردګڼونوردردمنوداوښکوډکوسترګواوډېروسلګيونه دوچوستونواوازونه رسېده . په اورکې هغه سوزېدل چې اورپرې بلېده ملکي خلک ديوه عشرپه ترخ کې خاوروته وسپارل شول ،وسله وال وژل شوي کسان دڅوورځولپاره دبهرنيوعکاسانولپاره اېښودل شوي وو چی حکومتي اوبهرني ځواکونه وربانډې خپله بريانړيوالوته څرګنده کړ ي خوهېڅاهم له دې نه وړاندې هغه هديرې

ته سر ورښکاره نه کړچې زمامورجانه میوند ، لیلااوډېوه په کې دناڅرګندې ګناه په تورپه ابدي خوب اوده وو نورنوزموږ په کورنۍ کې دومره ځوک نه ووپاتې چې زمادکورنۍ قبرونه له نوروبېل کړي په هغه خودکتهاروبیرغونوجوړول اوګلونوشیندل لاپه ځای پرېږده سلطان هم دسودایانوغوندې له درده یوه خبره نه کوله یوه میاشت موله ډېره غمه یوازې دومره څه خوړل چې دنوروغمونودهرکلي لپاره وربانده ژوند ي پاتې شو اوخپل دردونه وژاړو خودازمایښت ورځې مولاپای ته نه وې رسېدلې کله به مې له ځان سره شکرونه ایستل چې په داسې کورنۍ کې واده شوې یم چې ټوله لوستې وه که په یوه بله کورنۍ کې وی نو حتمی به په بدشګون سره مشهوره وی ځکه دسلطان دوی دکور نۍ دبربادۍ پیل دغه کورنۍ ته زماراتګ سره پیل شو خو بیاهم دغه ناورین په ټولو وو بلکې په هردرداوغم کې به هم سلطان هڅه کوله چې ماخوشحاله وساتي

یوه میاشت وروسته راته سلطان ویل چې سبادوالي سره په یوه کاروان کې دکجکي دبرېښنابند دکتلولپاره ځي ځکه چې ځینې بهرنیان غواړي چې دغه بندورغوي نوله نږدې څخه یې ګوري مامنعه کړخوویل یې چې دانګلیسي دژباړن په توګه دوالي غوښتنه ده چې باید هلته ورسره ولاړشم ګوندې وي دهغو ی مرستې ددغه بندرغولوته راجلب کړو اوپه هلمندیوڅه رڼاشي

سباورځ همداسې وشول ماسپېښین مې راډیونیولې وه سلطان مې بې وخته په زړه اوربېده اوشګوفې په انګړکې لوبې کولې په راډیوکې یوعاجل خبرراغی چې دوالي دموټرونوپه کارو ان دکجکي بندنه دراستنېدوپه مهال دسړک دغاړې بم چاودلی سرراباندې وځرخېد زړمې سلطان ته زنګ وواهه خومبایل یې بند وو په خبرکې راغلي وو چې والي ته څه زیان نه دی رسېدلی خودولایت دمقام یومشاوراودرې کارکو نکي چې په یوه موټرکې سپاره وو وژل شوي دي

مازدیګر مهال څرګنده شوه چې داټکه هم دیوې بې وزلې نجلۍ په سرراولېدلې وه شاوخواګاونډیانودپولیسو په بدرګه دسلطان په وینو سوراوټپي بدن چې نورله پېژند ګلوی وتلی وو دولایت نه په تیاره کې راوور ماپه دروازه کې ضعف وکړاوهغوی په مازدیګرکې زماسلطان خاورته په وینولړېندوسپاره په دې ځلورکونجه دنیاکې زمایوازینۍ پناکاه اوساتونکی له خدای (ج) نه وروسته سلطان وو هغه هم په وینوسوررانه لاړاوځلورکلنه شګوفه یې دمینې دیا دګارپه ډول راته پرېښوده زه نیمه شپه په خودراغلم په روغتون کې وم دولتي ډاکترانو اودوالي یوه استازې په واروارډاډراکولو چې تشویش مه کوه یوه ډاکترراته ویل چې والي صیب دې پوښتنې ته راغلی وو اوته بې هوشه وې ستادخارنې لپاره موږ ته سپارښتنې کړې دي هغوی ټولې خبرې اوډاډګیرنه بې مفهومه وه یوازینۍ هیله مې داوه چې نورځان ووژنم هسې هم دتقدیرپه پاڼه زموږ په کورنۍ داجل دوروستي غشي نښه زه یم خوبیابه مې شګوفه سترګوته ودرېده چې دیوې سپېڅلې مینې وروستي ځلي ته ورته وه یوه غیبي اوازبه هره شپه راته ویل.

نه ښکلا !

دخدای دانړۍ ډېره ارته ده اوازمایښتونه مختلف دي بایدد شګوفې لپاره ژوندوکړې په بایددهغې قاتله نه شې یوه شېبه وروسته به راته دژړا ،اوښکو اواوسېلو پرته بل هېڅ نه ووپاتې همدغه غیبي اوازڅوځله دځان وژنې له ناوړه پرېکړې نه رواګرځولم یوه څلورویشت یاوپنځه ویشت کلنه مېرمن چې دژوند دټولو ستونزوپه وړاندې ټوله مقاومت شي هم کومه مانانه لري یوازې پرد ې حیرانه وم چې مرګ ولې رانه لارچپوي اوزه یې هېره کړې یم..

***

لښکرګاه راته دمینې اوژونددتاټوبي په ځای کربلااوقتلګاه ښکارېده حکومت اونړیوالو دداډل وژنوپه غبرګون کې یوازې دپلټنوامرکاوه دولایت دمقام لخوامې ټولې مرستې اوپه اصطلاح زمادمحبوب سلطان خونبهاردکړه په لسمه ورځ د سلطان د بوډاکاکا اوکاکا ناوې سره دکډوالوپه یوه وړوکي کاروان کې دکابل په طرف روان شووپرلپسې غمونوزمادکاکاخسر (دسلطان تره)ملاهم بې وخت کړوپه کړې وه اوپه تورو ښتانویې سپین زورورشوي وو چې بوډاښکارېده هغه مې په پلارحتی له مور نه هم ډېرګران وو اودانا څاپي تغیرات هم په کې زمادپلاراوسلطان له مرګ نه وروسته راغلي وو اوترټولوزیات دخفګان وړداوه چې په اعصابوکې یې هم بدلون راروان وو کندهارموپه دې دهستوګنې لپاره غوره نه کړچې هلته هم بهرنیانودې ته ورته ګلان کرلي و و هره خواهلمندي مهاجرپه خېموکې بې وسه پراته وو ځکه نو خلکوکوښښ کاوه چې کابل ته لاړشي مور هم په یوبې منزله سفرروان شوو اودکابل لاره موونیوه

کابل ته په رارسېدومو همدغه سیمه داوسېدولپاره غوره کړه چې لومړی ځل تازه دیوې سوالګرې په جامه کې په کې ولیدمه څوشپې په همدې څلورلارې کې پراته وو یوې موسیسې راته خېمې اوڅه پلاستیکي لوښي راکړل خوژوندموله سوالګروهم بدتردی دکابل پولیس اوبهرني سرتېري اوس هم وېره لري چې هسې نه ترووریستان په دغه خېموکې پټ نه شي اودکابل امنیت تهدیدکړي خودلوږې اوګرمۍ په سبب یې زمور دماشومانوژړاګانې کله هم غور وته نه رسېږي اوس چې ماښام په خېمه کې اوده شم شګوفه پرلپسې رانه پوښتنې کوي

مورجانې خپل کورته کله ځو؟

اغامې له ادیرې کله راځي ؟

اباولې ماته خبرې نه کوي ؟

داکوم ځای دی ؟

هواوس دکیسولپاره سوژې زیاتې دي خوزماسره کاغداوقلم نشته اوګوتې مې دقلم په ځای دبل څه غوښتنه کوي زمااوسلطان وړوکی کتابتون په لښکرګاه کې خورشو اوځان ته موورباندې خواړه اخیستل

***

داستان یو ځل بیا وژړولم په ذهن کې مې ډول ډول خیالونه روان وو، ټوله نړۍ را باندې وڅرخېده او هر څه راته تت او تیاره ښکارېدل پاڼې مې ټولې کړې او یوې خواته مې وغورځولې، شېبه وروسته دروازه ټک ټک شوه چې ورغلم پلوشه وه، ویل یې پلار دې غوا ړي ماهم اوښکې پاکې کړې پلار مې یوازې دومره وویل چې یوه سي وي دې جوړه کړه چې په د فتر کې په کار ده ما همداسې وکړل له کمپیوټر سره مې ځان مشغول کړ او سي وي مې جوړه کړه له هغې وروسته مې هر ورځ په حالت کې بدلون راته په دوه دریو ورځو کې به خامخا د ابراهیم بن ادهم د جومات خواته تلم او له ملا شمس الدین سره به مې پام په بله وو، خو شېبه مې هم ښکلا له یاده نه وتله اوس نو ملا شمس الدین هم ددغه داستان په لوستلو پوره خواشینی وو او په وریادېدلو به یې امریکایانو او بهرنیانو ته په کنځلو خوله ورخلاصه کړه او ویل به یې چې د بدبختیو ټول سبب یې بهرنیان دي.

زه په هغه خبمو څو ځله وګرځېدم خو ښکلا او شګوفه مې ونه لیدل او نه مې هم له چانه د هغې پوښتنه کړې شوه په همدې کې رخصتي خلاصه شوه له یوې میاشتې نه زیاته موده تېره شوه یوه ورځ له ملاشمس الدین سره ناست وم چې خبره بیا په ښکلا پورې یاده شوه راته ویل یې چې نور بې ځایه فکرونه پرېږده تا له هغې سره خپله خواخوږي څرګنده کړه نور هغه خپل تقدیر ته پرېږده دهغې به قسمت کې به همدا وي خدای به یې ساتي خپل عادي ژوند پیل کړه کله چې له خبره واده وکړې هر څه به دې هېر شي.
د هغه دا خبره راباندې ښه ونه لګېده د لومړي ځل لپاره ورته غوصه شوم ملاصیب اخبره که یو عامي کړې وی څه خبره نه وه خو ستا غوندې کس سره دا خبرې بدې ښکاري چې داسې شوه نو بیا انساني خواخوږي او انسانیت څه شو تا نه دي اوریدلي چې

زړه یې مه بوله تور کاڼی د صحرا دی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نه شي

ملاشمس الدین وخندل او زیاته یې کړه
سلطانه زما مطلب دا وو چې معلومه کړم هغه څومره درباندې کرانه ده نو چې داسې شوه نو یوازې یو ډول هغه ته نجات وکولی شې.
څه ډول؟
هغه داسې چې ښکلا د خپل ژوند ملګرې کړې او د هغه لپاره مرستندوی شې ستا له خبرو ښکاري چې هغه هم ښکلې ده هم ځوانه یوازې غربت او بې کسۍ دې حالت ته راوستې ظاهراً دا خبره را باندې ښه ونه لګېده خو چې سوچ مې وکړ له دې نه پرته زما سره همکاری بله لار نه وه ماسپښین دواړه له جوماته

ووتو دخیمو په خوا مو ورو ورو په سړک قدم وهلو او ددې کار په امکاناتو مو خبرې کولې ملاشمس الدین ویل چې په دې کې هېڅ عیب نه شته دثواب کار دی خو ستونزه دلته ده چې اوس دهغې درک نه شته یوازې دردونکی داستان یې درکړی او نوره پته یې نشته بله دا چې ستا د پلار راضي کول هم اسان نه دي هغه به دوخته ستا لپاره کومه بله نجلۍ د ژوند د ملګرې په توګه ټاکلې وي.

***

دیوې میاشتې په اوږدو کې بله کیسه دا شوې وه چې پلوشې ته هماغه پاڼې لاسته ورغلې وې او کله به چې زه په پوهنتون کې وم نو مور ته به مې یې ویلې او ټولو به ورته او ښکې تویولې یو ماښام چې کورته ورننوتم ګورم چې پاڼې د پلوشې په لاس کې دي او هغوی ته یې لولي زما په لیدو یې رنګونو بدلون وکړ خو ما هېڅ هم ورته ونه ویل ځان مې غلی کړ او اجازه مې ورکړه چې داستان ته ادامه ورکړي وروستۍ برخه یې چې لوستنه نوماهم ورسره وژړل مور مې په سلګو کې راته ویل چې که دغه نجلۍ راپیدا کړې نو زه په کورکې ځای ورکوم اوبال لري د مور مهربانۍ زه نورهم ډاډه کړم باید ووایم چې ما د ملاشمس الدین خبره منلې وه او فیصله مې کړې وه چې له ښکلا سره په واده کولو نور هغه او وړوکې شګوفه له دغه بدمرغیو ژغورم خو په مخکې لا خنډونه وو اود پلار نه ویرېدم هغه ته معلومه وه چې په کلي کې د خپل تره د لور ښکلا سره مینه لرم ممکن نو زما واده به یې ددومره دوښمنۍ سره سره ورسره کړی وو ځکه هغه د مینې مخالف نه وو خو دیوې پردېسې نجلۍ سره په واده چې څوک ونه لري دهغه راضي کول راته ګران وو ښه مې وبلله چې لومړی خبره د مور سره شریکه کړم ما هم همداسې وکړل مور مې په لومړي غبرګون کې راته په غوصه شوه بد رد یې راته وویل خو وروسته یې چې زما پریشاني او خفګان ولیده په حالت کې یې یوڅه بدلون راغی راته ویې ویل چې دهمدې نجلۍ درک ولګوه زه یې یوځل ګورم که مې خوښه شوه بیابه کوښښ وکړم چې پلاردې راضي کړم دازمالپاره یوښه زېری اودبري پرلورلومړی ګام وو دراتلوونکې جمعې په ورځ مې خبره دجمعې له لمانځه وروسته ملاشمس الدین سره شریکه کړه هغه هم خوښ شو له لمانځه وروسته په ګډه دهغه خېموخواته ورغلوچې همدغه مهال په کې دغه کډوال اوسېدل له څوخېمواخواتېرشوو یوسپین ږیری په مخ راغی سلام موپرې واچوو اوبیاموځنګ ته کړملاشمس الدین ورته دښکلاځانګړتیاوې وویلې اودهغې پوښتنه یې ورڅخه وکړه سپین ږیری لږ فکروکړاوبیایې ځواب راکړ.

دګوربت اکانږوریادوی هغه پېژنم ډېره شریفه نجلۍ ده پخوایې ډېردرپه درژوندرلوداوس موسیسې ورته دوه درې کوټې جوړې کړې اوهلته وړاندې دخېموپه سرکې په یوه خېمه کې زموږ ماشومانوته درس وایي فکرکوم تاسې هم موسیسې واله یاست مادهوځواب ورکړاودمننې په ویلودهماغه دوه دریوکوټوخواته چې له سمنټي بولوکوڅخه جوړوو ورغلو له وړاندې نه دماشومانواوازونه راتلل چې په لوړاوازېې سبق ویلوخوچې ورنږدې کېدودزړه درزامې زیاتېدله اجازه مووغوښته اوملاشمس الدین وروړاندې شو یوځل بیامې ترمړاوو ښولاندې دهغې په تورواوغټوحیاناکوسترګوسترګې

ولګېدې ، ښکلاکتاب په لاس کې نیولی وواوماشومانوته یې سبق ویلودهغې په رنګ کې مې هم پوره بدلون حس کړدلېونی. په څېرله ملاشمس الدین وړاندې راتېره شوه اوماته یې سلام وکړ
نوریې په رپېدونکوشونډویوه خبره هم نه راتله یوازې دومره یې راته وویل پلاردې څنګه دی هغه یووخت ناروغ وو
ماهم ترې مننه وکړه اودصحت دعا مې ورکړ
ورته ومې ویل شاګردان دې څنګه دي ؟
ځواب یې راکړ
ښه دي له لوست سره ډېره مینه لري ته ګوره چې زموږ خواته بیخي راګوري هم نه خبره مې ورپرې کړه
اخېرتاغوندې ښوونکې لري ځکه خواوس.....
یوقدم شاته شوه اوپه ټیټ غږ یې وویل
هغه زماامانت دې څنګه کړ
زه لږ حیران شوم چې اخیرداز ماسره کوم امانت لري
ورته ومې ویل کوم امانت !؟
په شونډویې پیکه خنداوغوړېده
ولې هغه پاڼې درته یادوم ته هم لکه چې زماغوندې هېرجن شوی یې !
په زړه کې مې یوځل بیاددرد څپه تېره شوه ورته ومې ویل
ښکلاوښه چې هغه مې رانه وړې زه نه وم خبرچې تاسې دلته یاست خوتابایدزه په دغه داستان دومره نه وی ځورولی
هغه لږجدي شوه
خوتاویل چې غواړم ستادژوندپه اړه معلومات ترلاسه کړم همدادې غوښتل
پام مې شو چې ملاشمس الدین مې هم ترڅنګ ولاړدی اودیوه ماشوم نه دیني پوښتنې کوي اوموږ هسې دتوقع خلاف په خبروکې دومره وړاندې تللي یو ورته ومې ویل
وښه دازماملګری ملاشمس الدین دی په ابراهیم بن ادهم جومات کې مامت لري
مخ یې نورهم په پړووني کې پټ کړځواب یې راکړ
هو پېژنم یې هروخت په لاسپیکرکې دهغه مسئلې اورم نام خدا شه اوخوژ ژغ لري ډېرنېک انسان دی یوڅه غلې وه اوپه ورخطایی. یې زیاته کړه
خوومونه ویل چې څنګه مودلته.......
مخکې له دې چې خپله خبره بشپړه کړي زه یې په خبره کې ورولوېدم
ملاصیب غواړي ستاله.....وښه له ګوربت اکاسره وګوري هغه چېرته دی لږجدي شوه زما خسریادوئ؟
داځل زمانه وړاندې ملاشمس الدین ځواب ورکړ

هوخورکی هغه چېرته دی ؟
وراندې یې یوې ورېې خېمې ته ګوته ونیوه چې تېږواوخښتویوه باره ورنه تاوو وه اوپه رنګارنګ جنډوپوښل شوې وه
په هغه خېمه کې دی خوارکی لږناروغ دی دازماشومه به درسره لاړه شي دټولګي خواته په منډه لاړه راته څرګنده شوه چې لهجه یې اوس هغه پخوانی نه ده بیاهلمندی شوې ده
ببرته زرراغله یوه وړه نجلی یې زموږ خواته راولېږله داهماغه ماشومه شګوفه وه چې ماپخواالیدلې وه اواوس ډېره ډنګره شوې وه
له دواړوسره یې سترې مشي وکړل اوبیاورپسې دخېمې په لورروان شوو دیوې وړې خېمې په مینځ کې دشلېدلې کټ ترڅنګ یوبوډاسړی پروت وو اوزګېروي یې کول په بل کونج کې څولوښې اوزړې برستنې ایښې وې شګوفه مخکې شوه اوپه بوډاسړي یې غږ کړ
باباملاصیب راغی تاسره یې کاردی
ګوربت اکاپه ځای په سختی راکښناست اوزموږ خواته یې وکتل په یوه خالي ځای کې چې زړه خوپاکه سطرنجي په کې غوړېدلې وه کښناستواوداوړدوخبروحال اواحوال پوښتلووروسته ملاشمس الدین خبره وریاده کړه ګوربت اکابې له دې چې څه ووایې دهغه لاس یې پوزې ته اوچت کړښکل یې کړاوزیاته یې کړه
مولوي صیب ته دخیرپرښته یې داخوبه دې په مالوی احسان کړی وي زماهسې هم په دې نړی کې وروستی شپې اوورځې دې ښکلالورمې بله پناه نه لري زه یې ګورم چې له همدې غمه هره ورځ اوشپه ترسهارپټې اوښکې تویوي هغه ماته وایې چې ستاناورغی اوزهیرحالت ته ژاړم خوزه پوهېږ م ماهم ځواني تېره کړې دهغه سره له دې نه زیات هم دخپل عزت وېره ده زه پوهېږ م چې ښکلالورمې له مانه هم زیات له خپلې لورشګوفې اوعزت سره مینه لري یوه ځوانه پښتنه بایدهمداسې وېره ولري بیاددې غوندې چې بې له خدایه اومابله سرپناه نه لري هغه زمادوراره کونډه ده خوماته له لورکمه نه ښکاري زمادکورنی دټولوغږوببلتون نورزماملادتل لپاره ماته کړې ده که نن وي که سبازه به په دې خاوره خپله آب دانه ختمه کړم او....
لږ دمه شوبیایې خبروته دوام ورکړ
دژوندستونزو نورزماپوښتی ماتې کړې دي یوچاچې ټول عمرپه خانی کې تېرکړی وي اوپه دسترخوان یې دچم فقیران اوملنګان هروخت راټول شوي وي نوداوسنی سوالګرژوندورته بې اجله مرګ دی...
زه اوس دځان له پاره نه یوازې دشکلالپاره اندیښنې کوم چې دیوې ځوانې اوبې سرپناه سیاسرې اینده به څنګه کېږي ؟

هغه کونړه ده خوځوانه نجلۍ ده .....په سترګوکې يې اوښکې راډنډشوې اوله څه ځنډوروسته يې بياخبروته دوام ورکړ
زه نورهغه ... هغه ستاپه زولۍ کې دراچوم ملاشمس الدينه ! ماستادفيض اوبرکت خبرې پخواهم اورېدلې وې زه خبرېدم چې ځوځله دې په جومات کې زموږ سره دمرستې غږ اوچت کړی دی
يوځل بياغلی شو بيايې زماخواته راوکتل اوسترګې يې راغونډې کړې
بچيه ته کټ مټ زماوراره سلطان ته ورته يې لکه چې خدای تالا(تعالی) مې سوالونه قبول کړل تاپه مالوی احسان وکړښکلابه ستاکورودانه نه بلکې ستاوينځه اوغلامه به وي هغه ډېره دردېدلې ته يې خوشحاله وساته هغې له دې پخواهم ځوځله په خبروکې ستاپه اړه ماته څه ويلي وو خوزه نه پوهېدم چې هغه ته يې
داهغه شېبې وې چې زموږ ددريوواړوله سترګونه ددرد، خوښۍ ايشاراومينې اوښکې راماتې وې اوشګوفې حيران حيران موږ ته کتل دهغې څېره کټ مټ خپلې مورته ورته وه اوان له دې ماشومتوبه يې په څېره کې هلمندۍ غرنۍ ښکلا په څپووه

***

په همدې جريان کې يوه بله مياشت هم تېره شوه مورمې يوه ورځ له پلوشې سره هغلته ورغلته ورغله له ښکلاسره يې په خبرې کړې وې کله چې راغله نودهغې دښايست اومظلوميت داستانونه يې بيانول پوره ورڅخه متاثره وه هځه مې داوه چې پلارمې راضي کړي اوښکلاخپل کورته راولي پلارته مې يې داهم ويلي وو چې سلطان زو ی مې بې له دغې نجلۍ دبل چاسره واده نه کوي داخبره که هرچاته وکړې چې يو دلوړوزده کړوخاوند ځوان دې ديوې همداسې سيالې خوکونډې سره دژوند شريکولوته غاړه کېږدي ورته عجيبه ښکاري خودلته دمينې اوانسانيت يوه ګډه جذبه اوپاکه تلوسه موجوده وه چې له انساني همدردۍ پيداشوه په مينه وپالل شوه اوملاشمس الدين دبري تردرشله ورسوله له ښکلاسره تريوځل ليدووروسته مې پلارهم له هغې نه اغېزمن شو ظاهرا يې بياهم په پخوانوښکنځلوولمانځلم اوپيغورونه يې راکړل نيمګړتيايې يوازې بې وزلي اوبې کوري و ه خو زه اوس دې ټولوته تسليم وم اوخپله پرېکړه مې کړې وه چې ښکلابه ببرته دخوښيوپه باغ اوبڼ ورګډوم پلارمې په نه زړه غاړه کېښوده په کومه ورځ چې ښکلازماپه نوم شوه له هغې نه دوه ورځې وروسته ګوربت اکاله نړۍ نه سترګې پټې کړې اودژوند پېټۍ يې له اوږوکوزکړدهغه جنازه ملاشمس الدين وکړه
زه چې کله خېمې ته ورغلم ګنې ښځې راغونډې وې ښکلامې وليده چې له مننې په ډکوسترګويې زماخواته راوکتل اوپه شونډويې له هيلوډکه موسکاخوره شوه په راتلونکې اونۍ کې زموږ واده ترسره شوملاشمس الدين زمااوښکلانکاح وتړله واده زموږ په کورکې ترسره شو دومره ګڼه ګوڼه نه وه نږدې دوستان موټول رابللي وو دغه محفل وړوکی ووخوخنداپه کې ښه پرېمانه وه دوستانوبه يوبل ته

له تیوکې ترغوږ ورتېرو له چې سلطاني په ایرو کې لال وموند ه په لومړي ځل مې حس کړه چې پلارمې هم په دغه پرېکړ ه څومره خوشحاله دی اودغه کارزماایثارگڼي
یوه ورځ په خپله کوټه کې ناست وم ښکلا راته وویل
سلطانه !
ته کټ مټ هماغسې یې زه فکرکوم چې هغه بېرته راژوندی شوی دی اوستا په جامه کې زماترڅنگ ناست دی ماچې لومړی ځل ولیدې نوفکرمې وکړچې دهغه روح زماپوښتنې ته راغلی ماوخندل په مخ مې یوه وړه څپېړه ورکړه.
اوته هم زمادکلي ښکلاته ورته یې چې زه په پرې مین وم دا تصادف بې څه نه نه دی چې تاته یې یوځل بیاسلطان اوماته یې ښکلاپیداکړه داوړو وخندل چې په دې کې زموږ دکوټې ورخلاص شو شگوفه په منډه راغله زماغېږې ته یې په خندا ځان راگزارکړ
پلارجانه !پلارجانه !میونداوبه راشیندي

جلال ابادښار
۵\۸\۱۳۸۸

دليكوال چاپ شوي اثار

۱-سانده (شعري ټولګه)
۲- دژوند لوبه (ناول) ژباړه
۳-تلپاتې درد (ادبي ټوټې)
۴-ښکلا (ناول)
۵-وروستی فصل (لنډې کيسې)
۶-ګوره چې هېر مې نه کړې (تذکره)
۷-بې وطنه (لنډې کيسې)
۸-مونوګراف ليکنه

ناچاپ
۱-په نړيوالو ادبياتو کې د ټاګور ونډه (څېړنه)
۲-بنديوان (ناول)
۳-تبعيد (د سيد جمال الدين افغان له افکارو جوړ داستان)ژباړه